

શબ્દાત મધુર

ગાયન સંગ્રહ

વાર્તા તથા યમસાવિત્રીના
વાદ સાથે.

ગુરુત કૃષ્ણાદિ મંત્રમાં આવેલા ધી 'દેસી' મિલ
પ્રેસમાં મગનલાલ કીડાલાઈએ છાપી.

પ્રગટ કર્તા.

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

કીંમત ૦-૪-૦ અના.

વાચવાલાયકસ્ક

—નોવેલ

મુસ્તીલાલ, (સચીત્ર) નોવેલ.

હીંદુ બેરીટર

કાન્તિકળા

શીરહીનશબ.

અકબર રાજ્ય રહસ્ય (સચીત્ર)

કુન્જ કીશોરી

કુમુદ કુમારી.

લતા લલીતા ભા. ૧-૨-૩ દરેકનાં કા.

બાદશાહ ખીરબલ ૧-૧૮ કી. રૂ. ૦-૮-૦

—ગાયનો.—

ફ્રેનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ અથવા ફ્રેનોગ્રાફ રેકાર્ડ-

સમાં ગવાતા ગાયનો. ૪૦૦ નો મોટો જથ્થો.

કી. રૂ. ૦-૮-૦

—નાટકો-ભાષણ, સાથે—

હિંદુ જખાન, ગુજરાતી હરફમાં

અલાહિદીન-બહરીશાંપ-અલીબાબા-બુલબુલૈયાં

ખાનદાને હામાન-દાગે હસરત-શહીદનાજ

બજમેક્કાની-ધુપછાંવ

વીજરે ! વીજરે !! વીજરે !!!

આ સિવાય ખીજાં સર્વ જાતનાં પુસ્તકો

મળવાનું છે જાણું.

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ

બુકસેલર લીમિટેડ—મુસ્ત.

—રાજ કઠીયારો નોવેલ—

કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

લખો બિપરસેજ સરનામે

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૪૨૬

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મનરૂપ ગાથાનું સંગ્રહ

વિષય ૨ - : ૨-૪

॥ ॐ श्री ॥

सुविख्यात मधुर

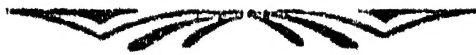
मनहर गायन संग्रह

छपावी प्रसिद्ध करनार.

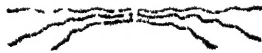
युनीताल भगनताल पुकसेलर.

लीमडाथोक-सुरत.

संवत् १९७२

सन १९१६.

सुरत, कण्ठपीठ गन्तुमां आवेला धी “दशी मिल”

प्रेसमां भगनताल कीडासाधये छपी.

मुल्य ४ आना.

રાજકઠીયારાની વારતા.

ભરતખંડમાં સુંદીર ગામ, ક્ષત્રીઓનું મોટું ધામ.
જન્મ નામે પુરનો ધણી, સનામે રાણી પદમણી,
એક દીવસ નીશાએ રાય, પાસે રાણી ચાંપે પાય.
રાત દીવશનો પડયો વાડ, હોડ કરી કીધો સંવાદ;
ચઢા ઉતરી બેને થાય. રાજ લઠમાં આવી જાય;
હાજ હાપે હાજ હા કરી, કાળી રાત બપોરે ઠરી.
ગર્ભવંતી ગુણવંતી નાર, સુકી રાત્રે વનમો જાય;
રોતી પીટતી રાણી ગદ, વનમાં પ્રસુત પાડા થઇ.

જયો કુંવર કન્દકઓ કાન્દ, જાણેખીજે જુનિધાન;
પણ પતી વિણ સતીનું મન કચવાય, જુવે પુત્રને રોવાઈ જાય.
રાણી શોક અધિક મન કરે, દીકરો લઈ દક્ષીણ પરવરે;
જુખ દુઃખના આવ્યા દિન, સતીનું શરાર થાતુ દ્વીણ.
પુત્ર ઉગારી માતા મરે, સિદ્ધી સ્વર્ગ વીશે શંચરે;
મરતાં માદળીયું દિધ હાથ, માતાએ આશીષ સંગાથ.
કુંવર પછી કઠીયારો ઠર્યો, પિતા કોધથી કુંવરી વર્યો;
સતિયે દળદર કાઢ્યું દુર, સાંથી આવ્યા શ્રી શ્રીધપુર.

કપટે કંઠ વગડે ઊપડે, સતિ શસરાને પાલવડે;

કહો જોગી પતી ક્યાં જઈ રહ્યા! જંગલમાં જોગી થઈ ગયા!
કહો જોગી સસરાનું શું થયું થયું! પુત્ર વધુપર ચિત્રજ ગયું!

કુવર તાતથી કેમ પમાય! સતિને પતિનો સમાગમ ક્યાં થાય!
ઉત્તર સામી આંખજ કરો! દક્ષીણ સામી પીઠજ ધરો!
જ્યો પિતાશ્રી જોધણનાથ, લે સતી તુજ પતિનો હાથ,

— સુવિખ્યતિ મેધુર —

મનહર ગાયન સંગ્રહ

(૧) ત્રિયારાજ. મંગળાચરણ.

પ્યારા પ્રભુ વિનવું, કરતા ધરતા જગ સરવેના; પ્યારા.
ચાકે ગિરા પ્રભુ તુજ ગુણ ગણતાં, નિરખલ; કવિતા સવિતા પ્યારા
સફલ કરો પ્રભુ નવીન, કૃતિઆ, રસભરી મતિ દો; પ્યારા.
ત્રિયારાજની સુદરી મહિલા, વરણન અખળા પ્રખળા; પ્યારા.

(૨) (વિષ્ણુ વિજય.)

પડિંતાઈ પળમાં ચાલી જાય છે,
પ્રગટે કામ પડિંતાઈ પળમાં ચાલી જાય છે.
મહાનપણું ગંભિર ગુણ બુદ્ધિ,
વિદ્વતા વેગે વિનાશ થાય છે-પડિંતાઈ.
લાખ ટકાનો તે કોડી કિમ-તનો,
બોલ સુણતાં કીંમત તેની થાય છે-પડિંતાઈ.

[૩] [સૂરદાસ]

હું ભજન કરીશ હરિનું, સદા સુખે.

ભજન૦

આ સંસાર આગ સમ લાગે;

મિથ્યા ફાંફાં મારી હારી—

ભજન૦

નહીં કોઈને કેવા તમારી વાત આ બંધાઈ છું.

રાખો ભરોસો હૃદયમાં, હું દેવના સમ ખાઉં છું,

છોડો ક્ષમા લાવી મુને, ઝટ આંહીંથી જવા દિઓ.

સંતો તણા સહવાસમાં, ગુણ કૃપણના ગાવા દિઓ.

[૪] ઉદય ભાણુ

બોલો મરા પ્રેમી પોપટજી બોલો બોલો,

બોલો બોલો મેના બોલાવે;

ડોલો રંગ રસિયાજી ડોલો, જરી ડોલો ડોલો ડોલો પ્યારી ડોલોવે.

મેના તારા વચનની વેણા વાગી,

લાગી લાગી લક્ષીત હૃદે લાગી;

મેના વહાલી મેના કે ના કહે પણ, જાગી.

જાગી જાગી જાગી અન્ય જ્યોત જાગી.

પહેલાં પેપટળ પ્યારા રામજી સંભારે,

બહા બહા મેના શું સતી સીતા વિસારે;

ચતુરસુગ્મજી સીતારામ ઉચરાવે—

પોપટજી પાંજરું સેનાતું સમ્પાવું;

લાડલી હું લાલચુ નયા કે લલચાવું !

સોને રૂપે શું ભીડ ભીતરની ભાગી—લાગી૦

રૂડા મુડાને રંગ ચંગે રમાડું પાંખે ધાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું;

ભાવના ભુખ્યા શું ભાવી ભાવના ભુજાવે—બોલો૦

[૫] બોલતો કાગળ.

હું તો ઇચ્છુ છું પતિ તમ્હારી સેવા;

મને અન્ય વિષયથી નહીં કંઈ લેવા દેવા.

મલ્લે છાશ બાકળા ખાઈને પેટ ભરીશું,

મળશે તે પર સંતોષે ગુજર કરીશું;

પતિના એંઠા ટુકડા તે મીઠા મેવા—

કંચન નહિ પણ સૈભાગ્ય, કાંઈની ચુડી;

મંગળ દોરો તે સતી નારની મુડી;

કાચા સુતરને તારે બંધાયા એવા—

બનશે કપડે પણ અંગ સહુ ઢંકાશે,

પતિ સંગે પણ કુટી મહાલય સમ થાશે;

પતિ રનેહ દ્રષ્ટિએ અમે વેચાયા જેવાં—

(૬) વીણાવેલી

કાચા કાચો કુંભ છે જીવ મુસાફરી પાસ,

તારો ત્યાં લગી જાણુજે, જ્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ.

સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઈએ;

રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીએ—સદા૦

પીપળ પાન ખરેતા, હસતી કુંપળીયાં,

મુજ વિતી તુજ વીતશે ધીરી બાપુડીયાં.

નહીં જેવીને તેવી નિલ કાંઈની નભતી જોઈએ;

દશાના ઢંગ રૂતુના રંગ જેવા દેખી લઈએ—સદા૦

કદી મોહલો ને માળીયાં, કોમળ છપ્પર ખાટ;

કોઈ દિન એવો આવશે ભુખ્યાં ન મળે ભાત—સદા૦

[૭] સામાન્ય મુંદરી

ચાલો સાહેલી (૨) ભુવનેશ્વરીનાં સૌ મળીને દરશન કરીએ.

દુઃખ હરનારી, સુખ કરનારી મૂર્તિ માની અતંત્ર ધરીએ;

ભાવ ધરી ને પૂજન કરીએ તો ભવ સિંધુથી તરીએ.
ચુવા ચંદન કુમકુમ કેસર અરચન કરીને મન હરીએ;
અખીલગુલાલને પુષ્પમાળથી માને વધાવી મંદીર ભરીએ ચાલો.

[૮] નીલમ માણેક.

ઉપકાર અનુપમ થયો સુંદરી, દે બદલો કીરતાર;
સત્કાર વિસરીયે કેમ અતિથીનો ને છે અધિકાર.
વસ્તુ કરતાં બહાલ કિમતી છે; કાંડી તે કિમતી શું રતી છે;
કાંડીના બળપર સૃષ્ટિનો છે, સધળો આધાર,
કાંડી શું દીવા દાંડી છે; અહ જીવનની સૂખ દાંડી છે:
“ ઘેકયુ વેરીમય ” “ ગુડબાય ” ઉપકાર.

(૯) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી

મંજરીએ મનહું મોહયુંરે—
મનગમતા મહારાજ મારા મનગમતા મહારાજ.
એ શું દીલહું અમ પ્રેયુંરે.....મનગમતા—
“ શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમે છે ? ”
મનને તો ગમતું ઘણું મુખથી કેમ મંગાય;
વીણુ પ્રીછયે વીણુ પારખ્યે ઘટે માન મુનિરાય,
માખ્યે માન ઘટે નહીં જેવું જ્યાં દાતાર;
મુખે સ્વીકારે પુષ્પ આ ધરો કર્ણ મોઝાર.
અનિ ઉદાર દીલ તમ જોયુંરે.....મનગમતા.

[૧૦] ચંદ્રહાસ

તાતનો ભરંસો નથીરે; મુનેરે મારા તાતનો ભરંસો નથીરે;
પ્રીતમ થાળજ; કારણ તમને; એકલા મુકે એ રીતી કોણે કહીરે-મુ
જલદી હુકમ થયોરે જવાને પ્રિયા; જલદી હુકમ થયોરે;
હુકમ ધારણ કરે હું મુજ શિર; જાતું નકી રોકવા હક ન હ્યોરે;
હુકમ થયો હું નવ રહું; વડીલ એ કેહેવાય;
પ્રિયા આમન્યા એમની, નવ હુંથી લોપાય-જવાનો.
પ્રીતમ ઉપાને નડયો તેનો તાત અસુર.
આ પણ સ્વામી જાણુએ બીજે બાણાસુર-તાત.
અનીરૂદ્ધને નાંખીયો, કારાગૃહની માંય,
દાદાએ છોડાવીયો. આવી ત્યાં યદુરાય-તાત.
ને કૃષ્ણે છોડાવીઓ, તેની મુજને સહાય,
ફિકર કરોમાં પ્રેમદા, પ્યારી મુજ, વિષયાય-જવાને.
જેને સહાયક શ્રીહરી, સ્થામા કહું છું સાચ,
ચાણ ન વાંકો તેહનો, નાવે ઉની આંચ-જવાને.

(૧૧) (દેવયાની.)

દયાના નિધિનો તનુજ્વ પ્રતિ આ કોપ ના ઘટે;
કદી છોર કછોર થાય તોય પિતાની પ્રીતિ ના ઘટે,
પિતાની, પિતાની, પિતાની, પ્રિતિ ના ઘટે-કદી
ગુરુ, હું સુતા છું તમારી; મતિ શી છે માહરી;
હજી મારું કેવું જ્ઞાન મોટું વિચારો આમ ના ઘટે:
વિચારો. [૪] આમ ના ઘટે-કદી.

(૧૨) (વિજયા વિજય.)

પ્રિતમની પાછળ હું જોગણ હું બની:
બહાલાની વાંસે વિજોગણ બનીરે-પ્રિતમ.
લગ્નનું દુખી-પ્રીતિ દુખી-દુખ્યું આશા કુલ-
રવાથે સાધન જોગ સાધે વિજય ધારી ત્રિશૂળ-જોગન બની-પ્રિતમ.
મમત બાંધી મરત બની છું-લાગતાં કલંકે કંબ;
સીતાએ પેઠાં બળસી ચિતામાં-કાંઠવા કાળ કલંક-જોગન બની-પ્રિતમ.

(૧૩) [વીણાવેલી.]

સુંદર શામળીઆ; નામ જખીશ નિલ તારું;
મનહર ના મળીઆ કાશી કરવત ધારું.
શામળા શણગાર હમારા; કાળજી હયું કામણગારા;
વિનવે કરગરી દીન દારા; દર્શદો દિલદાર તમારા.
ક્યાં હું કહું દુઃખ મારું-સુંદર શામ.
આસપાસ નહિ વાસ નિહાળું અહાહા ત્રિભુવન બાસતું કાળું;
નિરાશુ નહિ કદી મુખડું રસાળુ જઈ દિમાલય ગાત્ર હું આળું.
સાક્ષી દેવ દયાળું-સુંદર શામ.

(૧૪) [જગદેવ]

ખટક રહી આ અગનયનીને; ચીજી કુંવરને જે અરખી.
અલગ થવા માગે છે મુજથી; કરવું શું ગુમ થઈજ મતિ.
અધરામૃત એનું પીવામાં; આડો કર ધરશે રમણી.
આત્મિંગનમાં થાશે અળગી; સુખન નવ દેશે નમણી.
સદા સુભાષિત હાસ્ય વનોદે; રીઝાવતી મુજને રંગથી.
જીવીત વ્યર્થ હવે મુજ થાશે; જો નહીં સમજવું અંગથી.
રોપ કોધ મૂકી દે પ્યારી; અવર ચીજ એવી અરખું.
નવી મંગાવી તારા કુંવરને; જેવી પ્રિયા કેહેતી હોય તું.

(૧૫) [કરણધેસી.]

આંખલડી અણીઆળીરે, જરા નચાવ નખરાંવાત્રી;
જે નખરેરે તારા વાલમજીને વંશ કીધા;

ભરે કમાન જરા ખેંચી ખુણેથી કોઈ કટાક્ષ કરઆલી;
જરા નચાવ નખરાવાલી.

ચટક મટક અને ચટકતી ચાલ આમ; ઝંઝરથી ઝમકાણિરે.
જરા નચાવ નખરાવાલી.

જે નખરેરે તારા વાલમળને વસ કીધા.

હ્યો! લટકો મટકો ચટકો આ આલી સતાવો શું ઠાલીરે.

જુઓ નાચે આ નખરાવાલી.

જે નખરેરે તારા વાલમળને વશ કીધા.

(૧૬) [અભયસિંહ કેસરીસિંહ]

જળ ભરવા હું ગદતીરે સખી સંગે મારી;

આડા આવી કુંવરજીરે રોકા સડ પનીયારી;

સાહેલી સંગે મળી ગયાંતાં ભરવા નીર;

પનઘટ પર પાણી ભરી લીધા ઘડુલા શીર;

પાછા વળતા મારગમારે કુંવરજી ઉભા રહીને;

રોકા રાખ્યાં હમોતેરે ખે દરવાજા દધને.....જળ.

મસ્કરી મારી કરી પૂછ્યું મારુંજ નામ;

શરમાણી સડ તે ઘડી સાહેલી તમામ;-વીનવણી હમારીરે,

સાણી ન જરા જોણે; નામ કહ્યું સખીયેરે;-મારગ મુક્યો તેણે...જળ.

(૧૭) [ઉદયભાણુ]

માન માયાના કરનારારે જરી જોને તપાસી તારી કાયા.

પુછી જોને તું પંડિત પુરાણારે કોઈના અમર છે લેખ લખાણા,

કાચી છે કાયા આ માટીની માયા, છેમાટીના ખેલ બનાયા.

શાણાતો સમજી અલગ થયા; પણ બાળક બિચારા લપટાયા-

લાખોની પાંખો ગાં છે પીંખાઈ, જોણે મૂછપર લીંપુ દરાયા

કાળના કોવડેથી કોણુ બચ્યું ભલે રાંક ભલે હોય મહારાયા-

સંખ્યાના જેવા રંગ સોનેરી વંધ્યાને લાડ લડાયા.

જોખનને તનઘન તેવાં સમજવાં; પાંણીમાંના પડછાયા-

(૧૮) [મહાવેતા-કાદમ્બરી.]

સખી જઈ સંદેશો કહેજે મમ સખીને ધીરજ દેજે-સખી.

અસ્ત થતાં દિનકરનો નલિની ઉદાસ મનમાં થાય;

અલ્પ પરિચયે ચક્રવાકી પણ પતિ સુખને નવ ચ્હાય.

તજ્યું સખીએ દર્શણુ પરનરનું હું, કયમ નામ લઉં નરવરનું-જઈ.

સમજ્યા વિષુ સુખની આશામાં પામર જીવ તણાય.

વિષય ભોગ આ લોક તણા સૌ અંતે નિરસ જણાય.

હસી પ્રથમ પરીણામે રોવું-એ વિષયે કયમ ચિત્ત પરોવું-જઈ.

(૧૯) [વીણાવેલી.]

ઉગ્યો સખી ! સૃષ્ટિનો શૃંગાર હાર આલ્ય આલ્ય જોવાને ચંદ્રમાં-
જોને પ્રેમધેલી ભૂમિના દેદાર જોને ડોલે સૃષ્ટિ આનંદમાં-અહો.-
ધન્ય ! ધરાસુંદરી ! તને ચંદ્ર તુંજ કાન્ત.

શાન્તિપાઠ પઢાવતો સાધીને એકાન્ત.

ધરણી પડી પતિને પાય; શિક્ષા શિરે ધરેરે;

ગુણીયત્ત જોરી પતિ ગુણ ગાય શાન્તિ ચિતે રમરેરે;

ધરોને બહેન ! ધરતી માતાનું કથું, કાન;

પ્રીતિથી કરે સંસાર સુધારસ પાન-

ચંદ્ર સુખે ચીડાજને; તારાના મુખ શ્યામ.

સદગુણીનું સુખ ભાળીને; રમે દુષ્ટના રામ.

સખી ! જોને પતિનું માન-તેનાં ગાંધર્વ ગાયે ગાન;

પામે દેવી સમાન સન્માન-રમે રામા રસિક લઈ તાન.

ધરણી નાર સમ ગ્રહણીઓ; સેવે સ્વામી પાય;

ચતુર ચંદ્ર સમ ધણી મજે; જય ! જય ! ત્યાં ઉચરાય.

(૨૦) [ચાંપરાજ]

મુજ ઉપર ગુજરી પીતા પાદશાહ જાણી;

હું હવે ગુણિકા નથી, હાડાની રાણી.

એણે નથી દીધું મુજ મુખ; વાત છે સીધી;

હહ ખરી આટલી વાર, વાતમાં લીધી, મુજ.

આત્મા છે જ્યારથી, હાડો આપની પાસ;

હું જપ તપ કરતી નાર, રહી ઉદાસ; મુજ.

હું હતી મહેલમાં; પતિ ધ્યાનમાં નારી;

એકદમ રાજાજી, આવી ઉઘાડી ખારી. મુજ.

મુને કથું તાહરે માટ; મુજ શીર જાએ;

ધિક ધિક અખળાની જાત; પણજ ખોવાએ. મુજ.

મે પગ નથી દીધો, બહાર ખુંદી કોટાથી;

હું થઈ નાયકા નાર; આરોપ ખોટાથી. મુજ.

કરી કસોટી મુજ ભગવાન; તમારી કપટે;

મુજ ભગ્ન રાખી નાથ; પહોંચાડી કપટે. મુજ.

જો રાખી શરમ હું નાવત; આપ ભુવનમાં;

મુજ પતિ તણી રહી જાત; મનની મનમાં. મુજ.

(૨૧) જગદેવ—

વેશ્વા કુછંદે લાગ્યોરે સ્વામી; પરણી એને સુખ નવ પામી. વ.

એકે દિવસ આનંદે ન કાઢ્યો; હોળી હૈયામાં નિશ્ચિન જામી. વે.

માતપિતાએ કાંઈ નવ કીધું; પુત્ર બગાડ્યો ખોળી ન ખામી. વે.

(૨૨) કૃષ્ણ ચરિત્ર—

દાણુ માગેરે દાણુ માગે; કાનો કાંકરી મારે તો મને વાગેરે.—દાણુ.
કાનો કીયા મલકનો દાણી; મારી નવરંગ ચુંદડી તાણીરે.—દાણુ.
કાનો કીયા મલકનો સુખો, મારી વાટડી રોકીને કાન ઉભોરે.—દાણુ.

(૨૩) બોલતો કાગલ—

આવો કોઇ વૈદરાજ ઓસડ અજમાવો, આ લાગી લગન વિસરાવો
પ્યાવો જે પ્રીતીનો ઝેરી પીવાણો તે;
પાછો કઢાવો યા પચાવો.

કહે છે કોઇ કંઈ, કાન કંઈ સાંભળે છે.
કંઈ કહેવા જતાં આ જીભથી કંઈ નીકળે છે.
જવાનું ક્યાંય ને આ પાય ક્યાં આડા વળે છે.
થતું નથી કંઈ બીજું પણ ચિતકું ભડભડ બળે છે.
એ છોડાવો લગન આ મિટાવો અગન; શાંતિ લાવો.

(૨૪) લિખ્મપિતામહ—

જખમનાં દરદો જખમી જાણેરે; વિણ જખમી શું જાણે;
મરદના ધા તો મરદ વખાણેરે; કાયર શું જાણે.
આત્ર સ્વાદમાં કોડીલ માણે; મેના દાડમ દાણે;
હરખી હરખી હંસ કમળના; કોમળ તંતુ તાણેરે; બગલા શું જાણે.
—જખમનાં.

પતિ પતિ માણે રતિ રસમાં, કામદેવને બાણે;
શું સમજે તે જોગી જખમના, જે જગ મિથ્યા જાણેરે;
જાણે તે જાણે—જખમનાં.

(૨૫) ખુખસુરત બલા—

હુવે બાઇકાટ; મીલા ટીનપાટ ગઈ જોડજી
તેરી મેરી જોડજી; ક્યસી ડાલીથી હુંડ;
માગે ડાસનકા ખુટ, કબીલાવે ના સૂટ તો મડમ જાએ રૂંડ;
અયસી બનીથી ફેશનપે લોટ; મુજે તો મેરી જોડને સમજાયા લોડ.
ગઈ ઘરસે બલા; પાપ સરસે ટલા.
અબતો વોહ ટોપી અમ્મમા પુરાના વોહ જમા સગડે કરે ઠાઠ બાટ.

(૨૬) હરિશ્ચંદ્ર—

સત્ય સદન, ચરન જગત નાથ; પાપ હરન—સત્ય.

રંક; રાય; કાળ ખાય; પુત્ર; નાર; ધન અપાર.

જાય નહીં સાથ; આય નહીં કાથ—સત્ય.

(૨૭) હિંદય લાણ—

અહો દિલદાર જરી દેદાર દિવાનીને દેખાડોને;

અરે લટકી અધર લટકી મરે પટકી જીગર પટકી.
 અરે આધાર સુધારસ સાર, ચતુરાને ચખાડોને.
 મુખે અટકી મધુર મટકી અરે છટકી અધર છટકી;
 દિલની ચાપણુ ઓળવી: ઘટે ન કરવી વાત.
 પ્રાણ કહો તો પાકવું વાજમ કરવા વાત.

(૨૮) ત્રિચારાજ—

સુમર સુમર તું આજ દરદુ: કલતો જાયકા.
 ભજન ભજન ભજન વિનારે, કોન બચાયગા.
 ચેત ચેત ચેત કાળ, અમહીં આયગા;
 તેરી ચલતી હે તૈયારી, વદ ઉઠાયગા;
 કોઈ ચલેગા ન ભેલી, નહીં અવર હે તેરા બેલી;
 પ્રાન નીકલ ગયે પીછે, ખેદ પાયગા. સુમર.
 ચલ ગયે કેટાન કોટી, પકડી હે તેરી ચોટી;
 ખોટી બાજ ખેલતા, સો યમ દુરાયગા; સુમર.
 અચલ કાઠ કયા ખોલ, સમજ સમજજી ખોલ;
 કર સકેગા કયા તું તેરી, શુદ્ધ બૂલાયગા. સુમર.

(૨૯) મહાવેતા કાદમ્બરી—

ક્યાંઈ સ્વાર્થ વિના નવ પ્રીતિ દીડી જગમાં
 ધુતારા જગમાં, દગારા જગમાં.
 લાગે સ્વાર્થ સુધી પ્રીતિ મીડી મીડી, આ જગમાં
 દીઠું સહુ નીજ સ્વાર્થને રોતું
 રોતાના આંસુડાં કોઈ ન લંહાનું-સ્વાર્થ વિના.
 “કહેણી મીસરી ખાંડ છે કહેણી તાતા લોક
 કહેણી તેવી રહેણી છે એવા વિરલા કોક”
 ઔષધ માટે દૂરે વૈદ્ય શેરી શેરી
 દર્દ મટયું કે લાગે વૈદ્ય વેરી-સ્વાર્થ વિના.

(૩૦) વીણા-વેલી—

અરે શું માનવનો અભિમાન પલકમાં ટળી જશેરે.
 ખરે જેમ પીંપળ ઉપર પાન-પલકમાં ખરી જશેરે;
 પલકમાં ખરી જશેરે-માટીમાં મળી જશેરે—અરે.
 ધડી જીવતરમાં ધડીએક સુખની નાચ.....રે નથી,
 મૂઠ મમતમાં તોયે મરતા આ આ.....રે નથી.
 પામર નર નાદાન—અરે શું.
 “કાયા કલેવર કારમું છે ગંદકીનો ગાડવો,
 સમજી જને સમજી જઈ અભિમાનને વણસાડવો.”

અભિમાન કૃષ્ણધરને નહીં દુધ પાછને પેઢાડવો;
રાવણ સરીખે રાજવીએ લીધો નથી કંઈ લાડવો—અરે.

[૩૧] ચાંપરાજ.

આ કલંક હરિ ઉતારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો;
તમે રચી છે રચના જગની, મેં રાખી છે તમથી લગની;
મને સત્ય ઠરાવી હરી મારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
હું ક્ષત્રીની પુત્રી કહાવું, આમ બને તો કુળ લગવું;
મુજ પતિવ્રત આપ વિચારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
તમે નરનારી નીપજાવ્યાં; મન મળ્યાથી જોડાં બનાવ્યાં;
પડ્યો અંતર અગની હારો; મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
મેં કંઈ છે નિશ્ચે મરવું; પણ સાચ થઈ દીલ ઠરવું;
મને ખોટા દીધા શીટકારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
હું ચાંપરાજની નારી; થઈ ગુણુકા વખત વિચારી;
કરી કસોટી નૈકા તારો; મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
જેવી સિતાની રામશું પ્રીતિ; જેવી સુલોચનાની નીતિ;
એક ખુદી કોઠાપતિ પ્યારો; મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
તમે દૌપદિની વારે ધાયા, તમે ગજની બચાવી કાયા;
તું સત્ય પ્રગટ કરનારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
જેવાં હતાં નળને દમયંતી, તેવાં હમે છીએ દંપતિ;
નળે કર્યાંતા ઉલટા વિચારો મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
આ અધરથી વાદળું આવ્યું, મુજ ઉપર કોણ આ લાવ્યું;
હરિ મળ્યો કો કામણુગારો, મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
કોણે ભરમાવ્યા પતિ મારા; કરી વચન બાણની ધારા;
પ્રભુ વાંક શો દોહો મારો; મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦
આ વખત નહીં સચવાશે; મુજ સ્વામી મરણુ તો થાશે;
મને શ્યામમુખે નહીં મારો; મુજ પ્રાણનાથ ઉગારો. આ૦

(૩૨) અસીરેહિર્સ—

મન ધીર ધરો મોરી સજની—હાં ધીર ધરો મોરી સજની.
દીન રચન જપત પીયુ ભજનીરે—હાં ધીર ધરો.
રો રો કે કૂટતી છતીયાં, ભઈ કયસી હાય મુરતીયાં
તોહેચયન નહીં દીન રજની—હાં ધીર ધરો.

તેહારી જરી, મોરી પ્યારી, મુન મુન ઉડત હય પીર
દુઃખ સાગરસે પ્યારી તેરી, નૈયાં દાતા લગઈ હે તીર.

(૩૩) હરિશ્ચંદ્ર—

હો ન દિલારામ તો કયા દિલકો આરામ !

દિલકો આરામ; ન તો જીનેસે કામ—હો
આંખોને કાલિલકી ખરછી હય મારી;
મયે બનકે મતવારી; હું કાલિલ, પર વારી.
હય જીસે બેજરી ! લાચારી ! લાચારી !—કયા દિલકો

શેઝર

જિસકો અય રશકે સનમ તેરી અદા બધ હય;
ઉસકો દુરીમે તેરી પાસે કળ બધ હયે.
ખાતે હમ ખૂતે જિગર; અશક સદા પીતે હયે;
ઇસ મહબ્બતમે હમે દોહી ગિજ બધ હય—મયે બ

(૩૪) રજનીચંદ્ર—

આજ બગડી તો ગઇ; દુરજનના સંગ રંગે
પાજ હાજહા કહી, સુખથી રહે રંગ ચંગે
ખટપટીઆ ખુશામતીયા વળી મસલતીયા મોથાજ.
ચાડી કરીને રાજ રાખે, હલકા ઉપરી આજ
રાખી અંતરમાં છરી, ફસાવે સજનને ઉમંગે—આજ.
દીંદ્ર ધનુષ્યનો રંગ જુઓ જ્યમ સમય સમય બદલાય
ઉદય અસ્તનું કાળચક્રત્યમ જાણે નહીં શક કાંય
માયા કોઈની ના થઈ; વહેતી જે સલિલ તરંગે—આજ.

(૩૫) ભર્તહરી

ભરથરી બ્રાત વિચારીને તમે, કરો હું ઉપર કોપ;
વણુ અપરાધે (૨) તમે વદો વચન આરોપ. ભરથરી.
છો શિર છત્ર [૨] નવ લોપુ નીતી ધર્મ;
અંધુ પત્ની મમ માત છે. કયમ કહે અવિ હિતજ કર્મ. ભરથરી
કટુ વચન બાણ; [૨] શીરપદ મુકોમાં કાપ;
આગળ વાત વિચારતાં ભાઈ પામશે પશ્ચાતાપ. ભરથરી
પાંડવમાં ધર્મ (૨) લક્ષમણને જ્યમ રઘુવીર;
કનક ભક્તિ તેમ માહરી; નવ જાણો અંધુ કથીર. ભરથરી
ગાયું આપ સેવ [૨] મુક્તિ દાતા મન માંય
અહરસ ભોગી બ્રહ્મ થઈ; કયમ તુચ્છ વિષયને ધાય. ભરથરી.
હું તબ્બું આમ; [૨] નવ નિશ્ચે રહું આ ઠામ;
લાજે જનુની માહરી; જે કહે ધડી વિશ્રામ. ભરથરી.
વિશ ભુહિમાં; (૨) અમૃત ધાયું છે આપ;
કટું ફલ એના ચાખતાં; મૃત્યુ સમ પરિતાપ. ભરથરી

[૩૬] મનોહરી રંભા

જગતના બાગમાં બાપુ મયાણુ એક માળી છે;

રસિલા છોડને પાણી સીંચીને ને કલાલી દે-ટેક
સુગંધી તો બમર લહેશે; ખરો માલીક તો તે રહેશે;
ખિલાવી જો નહિ દેશે; બૂલ્યો નિજ ધર્મ માળી એ. જગત.
જશે જ્યાં ફુલની કળીઓ. જશે સાથે સુગંધી તો,
હશે ફળ ત્યાં હશે કળીઓ, જુઓ ધારો નિહાળીને. જગત.
પિતા ! પુત્રી પરાયું ધન, થશે બીજાને તે સ્વાધીન;
જશે ભરથાર લઈ તે તન, રહેશે રોઈ માળીરે. જગત.

[૩૭] લીલાવતી

કામળુગારી નારી કહેને મને વાત તારીરે;
છેલ છખીલી છખી ફાંકડી આ દીસે અદ્ભુત;
ગુણ હીણો ગામડીઓ ખુદો એતો બમતો ભુત. કામળુ
ચતુર વીચીક્ષણ તું ચતુરા ને ઘણી મુરખ સરદાર,
ચંપક વરણી કેમ ચાલે છે, ગમારથી ધરખાર કામળુ

[૩૮] દિલ ફરેશ

દીસે નાદાં કે હમ સમઝાએ જાએંગે
હીજરમે જનકે જન ચલી હય-
ન વોહ અહેસે સીતમ ખુલવાંએ આએંગે
સખત પથરસે જાયાદા હય, તેરા દીલ કાતીલ-
હુધ આસાન ન જાંખાજકી, મુશકીલ કાતીલ-
ઉફરે એ દર્દ સીતમ પેશાએ, જાહીલ કાતીલ-
દહને જખમ પુકારા કીયા, કાતીલ કાતીલ-
કીસે જખમે જીગર કે એહ ચરકે દીખાએ જાએંગે-દીસે ના-

[૩૯] ત્રિયારાજ

જેશું, રેશું, ખેશું સુખને; જશે રાજ અમારું;
તેમાં સાં રું રે થાશે; ગોરખનાથ, તમારું;
પુત્ર તમારો ગુર ગણો છું; નામ મનુ છે મારું;
મોટા બ્રાતા તુલ્ય તમે છો; બચ્ચું ગણો તમારું;
માટે આપો કાંઈ હિમત; નિરભય રહે મારુંજ તખત;
રે હો જોગી રાજ મુનિવર; ઉરજ ધરીયે નીસખત;
નહીતો રાજ નકી જાણું દુશ્મન તામે મારું. જેશું.

[૪૦] ચંદ્રહાસ

વટ સાવિત્રિ વ્રત આજ; પુરણ ફરીએરે;
લઈ કુમકુમ અક્ષત હાથ, ફળ તો ધરીએરે.
છે પવિત્ર વસ્ત્રો બેન; આપણ અંગેરે;
કરો પૂજન વડનું આજ સૈયર સંગેરે.

વિધિ આ મત તણીરે-સાચવો તમે;
 તો તો મંગળ તમારે ચાપરે; આયુષ્ય ખ્યારા મતિનું રે વધારશે.
 આસ વિષે સુંદરતા શી એની લખી; તેથી તમારે રૂંઢુ ચાપરે-આયુષ્ય.
 કંકણ કર વિશે ચમકે તમારાં, અખોડા શિરપર શોભે સારા
 એ સહુ રેહેશે રૂપાળાં વ્રતની વિધી સંભાળો;
 ઝાંઝરનો ઝમકાર તમારો; લટકો મટકો ને ચટકો તમારો.
 ખટકો હોય જો પ્યારો-વ્રતની વિધી.

[૪૧] નરસિંહ-મહેતો

હવે મને હરી નામથી નેહ લાગ્યો;
 ભાગી બીડ ભવનો ભય ભાગ્યોરે
 માયા મંદિર મારા મનથી મે મુકીયાં ને ઇંદ્રિની ઓળખાણ મુકી
 હેમ હીરાથી હાર મટેલાં આલ્યો ને ઉપર મુખે યુંકીરે-હવે.
 કેના સુત તાત કેના માતનેબ્રાત સરવે સ્વારથનાં સગપણ રાખેરે
 પ્રાણ ગયા પછી પાસે ન આવે, કાદો કાદો મુખે ભાંખરે-હવે.

(૪૨) [વિન્યા વિન્ય.]

ધન્ય ભાગ્ય પધાર્યાં ભમરા-છો દિલદાર ડાહ્યા ડમરા-
 દમળાપતિ આપ હું કમળા-રસીઆ રસીક શણગાર
 તું પ્રેમ બતાવે ખોટો-પાતર ઘર પ્રીતિ ટોટો.
 નહીં ગુલાબ હળરી ગોટોરે-તું છટકેલ છટેલી નાર.
 શુગાર મઝા નહી માની-ફોગટ સમજે છંદગાની.
 છે ધરમ કરમ ધુળધાણીરે-શ્રંગાર રસીઆં
 છે વિષય વિષ્ણો પ્યાલો-જમપુર નકકી જ્યાં જાલ્યો.
 ભવ એલે મદનથી મહાલ્યોરે-છે છટકેલ-
 હળુ કુંવર તમે છો કાચા-નથી શીખ્યા મદનની વાચા
 નથી નયન મુરલીએ નાચારે-હળુ-રસીયાં-

(૪૩) કુસુમાવતી

સાંભળ ડીયર, પ્યારી જની;
 હું રાજ તું સુંદર રાણી; જન દીલદાર આશક થયો હું માની.
 સુંદર છબીલી શાણી, નખરાયે માર્યા હાર, મારા ગુલાબના ફુલ.
 તારી ઉપર હું છું ફલ; તું આ મારી સરદાર
 જ જ મ્હોબતના ગુલામ.
 માનો માનો ડીયર જન દેમ, રાસ્કલ જુતીનો માર,
 જ; ઓ તું પાણ વાહ ગધમળ છો નમુનેદાર
 લેશું દીવાળીની બહાર છટ છટ ઓ ગમાર
 પુરા વાગ્યા દીવાના બાર

(૪૪) માધવ વિલાસ—

બળું છુ પ્રેમ આમમાં (૨) મને કોઇ બચાવોરે;
કોઇ બચાવોરે, બેની મારી, વારે ધાવોરે,—બળું છું.
હેરાન હું બેભાન છું, મુંને શીદ સતાવોરે

(૪૫) બોલતો કાગલ—

માલી વિનાની ખાલી, જોખન તણી કુલવાડી
હાથે સુકાઇ ચાલી, પણ નાવે જીવન માલી
ગાલ ગુલાબ તણી ગઇ લાલી, નરગીશ આંખ નમી મદવાળી.
લ્યો સંભાળી જીવન માલી
પાણી વિનાની ડાલી, તાપે તપી હરિયાળી

(૪૬) લિંગમપિતામહ—

અહસ્થાશ્રમની શોભા સધળી, નારીથી સચવાય,
તે નારીને કહો નકારી, એ કેવો અન્યાય (૩)—અહસ્થાં
અવનિમાં ઉપજ્યાં બે સાથે, પુરૂષ પ્રકૃતિ રહ્યાં સંગાથે,
વંશ વૃદ્ધિ જેના થકી થાય, એથી ઉત્તમ કયું કહેવાય;

તે નારીને—અહસ્થાં

નારી વિના કહો કોણે નિપજ્યાં, સાવંભામ પણ એથી ઉપજ્યાં;
ધ્રુવ, પ્રહલાદ અને યદુરાય, એની પણ નારી મા થાય;

તે નારીને—અહસ્થાં

જગનની જે આદ્યશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી,
ગૃહિણી ગૃહ દેવી ગણાય, રિદ્ધિ સિદ્ધિ સ્ત્રી સમજાય;

તે નારીને—અહસ્થાં

(૪૭) સતીતોરલ—

સતિયોને ખહેની, તનપર, સુન્દર સજવું ધરેણું સાચું,
ટેકની ટીલડી કરવી લલાટે. લજ્જા કાજળ દ્રગ ભરીયે;
વિનયની વાળી નાકે રૂપાળી, હરી હેત હાર, હૈયે ધરીયે—સતિ.
કુલિનતા કેરી સજવી સજની, કોડે કંચુકિ નિત રૂડી;
ચળકે કમનિય, યુગલ કરોમાં દાન તણી શુભ સુડી—સતિ.
સાડી શિયળની અંગ ઓપાવે, અળતો પતિવ્રત કેરો;
મર્યાદા ઝાંઝર પગ ઝમકે, ચતુરાઇ ચરણીયો પહેરો—સતિ.

(૪૮) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

માલીકનાં બાળક સૌ, માલીક સૌના શ્રી જગનાથ [૨]
કર્તા હર્તા સૃષ્ટિના સૌ બાળ એને હાથ
રેણાનું બધે આવી મળતું—બાળ્યું નવ કોઇનાથી બળતું.—

જગત માત્ર તેને આધીન છે અનાથના નાથ
નહિ પીડ આ પોતા તથો પોતાનું કાંઈ ના બાણવું
સાથે શુભાશુભ કર્મને પોતાતણું પ્રમાણવું.

(૪૯) અભયસિંહ કેસરીસિંહ.—

રસીક મધુ આખતાર, દુર ક્યાં થયો,
નાખી મને મોહ પાસ, આલ્યો શું ગયો. રસીક.
આવીને અહિ તું પ્રાણ, મારી ગયો મોહબાણ,
લુંતી મ્હારી રત્ન ખાણ, લીધી તેં આણુંદ લ્હાણ,
દારાને દમી સૂળાણ, ક્યાં જતો રહ્યો. રસીક.
આવ આવ પ્રાણાધાર, ક્યાં ગયો કરીને પ્યાર,
છેક તેં કરી લાચાર, મારી પ્રેમની કટાર,
લાગી આરપર સ્હાર, કાળજે પડ્યો. રસીક.

(૫૦)

મોહલે પધારો મહારાજ મણીધર મોહલે પધારો
વહાલા પધારો વજરાજ, મણીધર મોહલે પધારો
કરી રાખીએ એકડી ધણા દીવસની ગોઠ
રાજ મલે તો કીજીએ આવી રહી મારે હોઠ—મણીધર મોહલે પધારો
હું પણ દાસી આવડી આંજી અહની લાજ
જોમન લેહેરે જય છે માંજોને મહારાજ—મણીધર.
હું સરખી બહુ આપને મારે તો એકજ આપ
રહેવાતું નથી રાજવિણુ કોને કહું પરિતાપ—મણીધર.
સેજ અમારી કુસડે આનંદ ઉર ન સમાય
પ્રાણજીવન ત્યાં પોદશે હુંતો તલસીસ પ્યારા પાય.

(૫૧) સરસ્વતીચંદ્ર.—

શિતળ ચન્દ્ર જેવું વદન ક્રાન્તિમાન,
નયન મીચી લે તું શાન્તિથી વિરામ;
જાણે જઈ બેઠું એવા ઉમળકા આવે છે,
બોલું કંઈ બોલું ત્યાં તો શરમ દબાવે છે;

કાંઈ કાંઈ અંતર થાય, થાય, થાય, ના રહેવાય.

થર થર થર કપે કાયા, સ્વર થરડાએ છે,
ચાલું ત્યાં ચરણો અન્યોઅન્ય અથડાએ છે;

લાગી લાગી હાં સ્મર લ્હાય, લ્હાય, અસહાય.

જાગોજી જાગો બહાસા નિંદ્રા વિસારી દો,
રાગી થઈ ત્યાગી બહાલા ત્યાગી સમાધી દો;

લગી લગી લાચું હું પાય-પાય દોળું વાય.

(૫૨)

રમા—

ધા લાગ્યોરે દસડામાં ઝુરી ઝુરી મરીએ,
ઝુરી મરીએરે, જના; ક્યાં જઈ ફરીએ—ધા.
ગંગા જમનાને તીરે, ગાડર પોડયાં રેદાં,
તારી પાસળ પાસળ દાઢી ફરીએ (૨)—ધા.
લેરખડો લાડોને, લેરખડી લાડી તું,
હરખે હરખાં સોડી, હીદ વરીએ (૨)—ધા.
કુંવારાં કાંમળી, ઝાઢી આણે મારીરે,
નેહ લગાડ્યો, વછવો નવ કરીએ (૨)—ધા.
ધરડોં ઘોઝારો ગોતી, હું હખ માણવાની,
જાને જનમારે, જીવડા ખડ સું સરીએ (૨)—ધા.

[૫૩] સૌભાગ્ય મુંઢરી—

મારા તનમાં મનમાં ભર્યો છે ક્યો છે ભય, જાઉં છું હું, ગજ જોતી.
વળી ગુમાવ્યું મેં ભાગતાં ભાગતાં (૨) નકવેસરનું મોતી—મારા.
દાલવું ચાલવું હારી છું હાય, જીવ મારો ગભરાય,
કેદી ફરી મારું મારું મળશે મોતી, ગોરી હું કાઢીશ ગોતી—મારા.

(૫૪) સતી દ્રૌપદી.—

ગોવીંદ ગુણ ગાઓ રે નરનાર,—ગીરીધર શ્રી ધર શ્રી મુરલી ધર,
નામથી નેહ લગાવો—હા નેહ લગાવો રે.
મારું તારું મિથ્યા માની કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહે જાવોરે, રે.
અધમ ઉધારણ ભવ જળ તારણ,
નિરભય નામથી નાવોરે, ભય નામથી જાવોરે રે.

(૫૫) સતી તોરલ—

જેસલ કરી લે વિચાર માથે જમ કેરો ભાર
સ્વપ્ના જેવોરે સંસાર, તોળાંદે કરે પોકાર
આવોને જેસલરાય આપણ મળીયે ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ ભળીયેશ.
આ ભવ આવીયો અવતાર માથે સદગુર ધાર.
જાવું જાણીને દરબાર ખેડલી ઉતારે ભવપાર—આવોને.
મોતિ એરણમાં એરય, માથે ધરણ કેરા ધાય,
કૂટે ફોગટીયા કહેવાય, સાચાની ખરે ખખરું થાય—આ.
નવલખ કોથળીઓ બંધાય, સારે ગાંધીડો કહેવાય,
હિરામાણુક હાટે વેચાય, તેનાં મૂલ્ય મોંઘાં થાય—આ.
નિલાનિલ ઉડી ન્હાવા જાય કોયલા ઉજળા ન થાય,
એટો ગુણિકાનો તેતો બાપ કેને કહેવા જાય—આ.
ખાંડી ને જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,

હાથમાં દીવો લાઈને, છતી આંખે કૂવે પડવા ગય,
એવી ચાર જુગની વાણી, સાત સોરલ દેવી ગાય—આ.

(૫૬) મુકન્યા સાવિત્રી—

ના તરસાવ (૨) મધુકર ડંખ દધ ક્યાં ઉડે,
કાં ફરી નહીં મળે આત્રો દાવ—ના.
રુઆન કરી લે તન સરવરમાં, કળશ કનકનાં મહીને કરમાં;
લઇ લે સુખનો લ્હાવ—ના.
ઝાકળનું જળ હોય ન મીઠું, જાણી જમશે કોણ અજીઠું;
તજ તુજ શ્યાન સ્વભાવ—ના.

[૫૭] ચંદ્રહાસ—

થયા છોરે પતિ તેજ પ્યારી તનનાં, ઉર હસી વરી આજે, તનના.
છજ છખીલા રૂડા રંગીલા, રાજપુત પ્રખ્યાત,
જોયા બાગે, અનુરાગે, ચિત્ત લાગે, કેમ લાગે,—પ્રભુ તે વખતે
મેં તન મન તમને અરધ્યું થઇ રાજી—થયા.
કૃષ્ણ કૃપાએ તમેજ મળીયાં, દલમા જે ચિત્ત ચાહ,
નોતું નકી, નોતી વકી, નિશા પકી, વિધી લખી;
પ્રિયા ઉત્તમ તન બની હતી દેવસુંદરી, પદમણી મળી આજે—થ.
મહેલ જતાં તે—દી તરછોડી, હવે ન મુકું હાથ;
આલો આવું, મન બાવ્યું, કેમ નાવું, પ્રિય કહાવું;
હવે હાજર છું, તન મન ધન દેવા, જેમ પ્રેમ છાજે.

(૫૮) હરિશ્ચંદ્ર—

મન મયલ મિટે, તન તેજ બટે, દે રંગ ભંગકા લોટા,
સૌ રોગ રજે, સૌ સોગ જલે, કરે ભંગ અંગકો મોટા;
જખ તાર જમે. આજર રમે, નવ હાથ બટેજી છોટા,
તન સાફ, મન સાફ, હો સાફ આદમી ખોટા—મન.
લે કંદ દુધમેં ઘોલા, તો રંગ બના અનમોલા,
કર પાર ભંગકા ગોલા, હરબાર બોલ બમબોલા;
ઉઠ ભોર નહાકે ગંગ, ચઢાલે ભંગ, જમા લે રંગ,
નિરાલે ઢંગ, દિખા દે જંગી ફૂડી સોટા—મન.

(૫૯) રજનીચંદ્ર—

કાચની માયા જુડી સહુ જાણેરે
પલમાં વીખરાશે તારો માજો આ સંસારનોરે
બીન્દુ જેમ ઝાકળ કેરું, માનો મોતી જુહુરે
એમ સંસારની માયા મીથ્યા માનરે—પલમાં.
સગાને સખધી રનેહી કાઈ નથી તારે
સ્વાર્થમાં રાખે સગા સગો બાધરે—પલમાં.

(૬૦) મહાશ્વેતા કાઠમ્બરી—

શું કહું કયની મારી, રાજ શું કહું કયની મારી,
હું તો દૈવના ત્રાસે હારી, રાજ—શું કહું.
પરખી પારિજાતક મેં અપણુ કીધું મન મારું.
પતિ તજી પરલોક સીધાબ્યા કરી જીવતર મમ ખારું—રાજ.
ચંદન કાઠની ચિતા રચાવી, પતિ સહગમનની આશે
સુન્ય દેહ મમ સ્વામિતણો પણુ ઉડી ગયો આકાશે—રાજ.
અરખ્યું મેં સર્વસ્વ સ્વામિને પ્રેમની કદની ધારી
તજી જગત જાંજળ સર્વ હું પ્રીતે બળુ ત્રિપુરારી—રાજ.

(૬૧) ભર્ત હરી

શૃંગારમાં હુઆવિતી, તમેજ મુંને,
પીયુને તજવનાર વેરી, અલંકાર સુગારમાં. એ ટેક.
હીરા મોતી જડીત કંકણુ દુર જાઓ,
પોખરાજ રત્નહાર અદ્રશ્યજ થાઓ. પીયુને.
જરિઅન સાડી ચુડા મણિ બળી જાઓ,
રૂપ દેહતું બળીને ખાખવત થાઓ. પીયુને.
અરે કાંપ મુકયો મુજ હૃદયમાં કાપ.
અરે બાળુબંધ ઉપજાવ્યો તમે તાપ. પીયુને.
શ્વેત વસ્ત્ર સાડી દાસી, લાવે તું આવાર,
પ્રભુને શરણુ થવું ઉતારી શૃંગાર. પીયુને.
શીયસ ભંગના પાપ થકી મુંને ધસ,
મુક્ત કરશે દિનાનાથ અરખી ને શીશ. પીયુને,

[૬૨] સૂરદાસ

બહાલા વૃજલાલ સાથે લાગીરે લગનીયાં. માહરી મહારાજ.
પ્યારી છખી શામળાની, સ્થાપી ઘટ ધરમાં મેં તો.
એને હાથે છે મારી લાજ.
વ્રન્દાવનમાં ફરતા ધરતા વરતા. આ આ.....બહાલા.
હૈડે નિત હેત ધારી, બંધુ હજધરના હુંતો
સેવું છોડીને બીજા કાજ.....વ્રન્દા.....આ.....બહાલા.

(૬૩) પવિત્ર લક્ષ્મી.

આવે સમએરે જામીન, મિત્ર વિના કોણુ થાસેરે,
વાહાલા વિના કોણુ થાયેરે. આવં.
સલામ મિત્ર સો મળેરે, તાળી મિત્ર અનેક,
બીડ ભંજન કોઈ વીરલા, હોય સો લાખનમાં એકરે-મીત્ર.
મુખ મીઠા કપટી હૃદયના, લેખું લાખ કરોડ,
સંકટમાં શીશ અરપે એવા જગમાં ન મળે જોડરે-મીત્ર,

(૬૪) લીખપિતામહ.

કોઈ કોઈ જળ બહાર, મારો હૈયાનો હાર;
 હૈયાનો હાર, જોખનીયાનો શણગાર—કોઈ.
 મોંઘા મૂલનાં માલનાં મારાં મોંઘી નંદારો,
 ક્યારે પુરામને ક્યારાણાં થાશે; કાંઈ ઉભી હાર તણી આશે,
 કંઈ છું પોકાર, હું કંઈ છું પોકાર—કોઈ.

(૬૫) કુસુમાવતી

તમે રસીયા બોલે પળજો રાજ, વહેલા વહેલા વળજો.
 દાસી ઉર અરજી ધરજો રાજ વહેલા વહેલા વળજો.
 સ્વામીનાથ છો પ્રાણ અમારા, અમૃત આણુંદ ભરજો રાજ
 વહેલા વહેલા વળજો રાજ.
 નાર નવેલી તમ વીણુ સ્વામી, કરમાશે મન ધરજો રાજ
 વહેલા વહેલા વળજો રાજ.

(૬૬) નિલમ માણેક—

હાથ મા મને ક્યાં મળશે, ક્યારે આશા મુજ ફળશેરે;
 માતુ વીણુ કંઠી એન પડે નહીં સુનું સંદુ ધર લાગે,
 વહાલ કરીને કોણુ ચુંબી લે દુખ માર કોણુ ભાગે

(૬૭) હાર જીત—

આજ શાહેવાલાને પાછ શકા સાજ સબી આલા દુઆલા દુવા
 રાજ કરે બાગોમે બાદે સખા તાજ ગુલેલાલાકા સરપે રખા
 બાદે સખાને બાદાદે ખાલે આજ પીલા ગુલકો મતવાલા કીયા.
 ક્યસી બહાર હય સહેરા ગુલગર હય
 માલી નીસાર હય જન જન જન
 બુલબુલબી શાદ હય યાં ગુલબી શાય હય
 હાસીલ મુરાદ હય કામીલ મુરાદ હય
 ગાઓ મુખારકબાદી નાચો સારી પ્યારી
 ન્યારી ન્યારી વારી વારી જાઓ

(૬૮) શાહીદે નાજ—

પરદેસી સૈયાં નેહા લગાયે દુખ દે ગયો
 આવનકી ઔધિયાં કિયે ગયો, સુખ લે ગયો દુખ દે ગયો
 સૌરતન ખિમાય રાખો, બચરન લલચાય રાખો,
 કેહકો અમૃત રસ ચાખો કેહકે રસખસ અલી લાખો,
 હમસે બતીયાં કરકે પતિયાં ના દયો સુખ લે ગયો,

(૬૯) હરિશ્ચંદ્ર—

અરે નાદાન! અરે બેધ્યાન! જરા તો માના જરાતો માના
 ન ખો તું જન, ન હો હયરાન, જરા તો માના જરા તો માના

કયસી રાની, કયસી બાની, કયસી લાલાજી કે લાલ,
બાતે તેરી લંચી ચૌરી, બાકી સૂખા જય ગોપાળ !
રિપીકી માન, જે તું ફરમાન. તો હો ઇસ આન તેરા કલ્યાન,
અરે અગ્યાન ! ન કર હયરાન, જરા તો માન ! જરા તો માન—કયસી.

(૭૦) હામાન—

સોહાવે સખી આજ વલી સરતાજ,
સુનાવે કોઇ આજ વલી ભયો રાજ—સોહાવે૦
ગોકુલવાલા પ્યારારે ઈંદ્રાસનવાલારે, તીજે ભયે મહારાજ—સોહાવે૦

(૭૧) દાવપેચ

હાએ સૈયાં પડું મય તોરે પધ્યાં સતાએ કાહે મધકા,
પીયા પ્યારે સએતનપે જાએ વારી,
મોહે ખીરહાકી મારો કયું કટારી,
કટારી મોરે સૈયાં હાએ મારી મોરે સૈયાં.
પલપલીયાં તલમલીયાં બે કલીયાં હો રધ્યાં,
ખીરહાકી મારી મયનો રાર કંડંગી. અયસે નીહુર તુમ હાય,
મોહે કાહે સતાએ મોહે કાહે જલાએ.
જ જલાએ કલપાએ તડપાએ

(૭૨) હામાન—

સોહે પીયાકે મનકો ગાનેકી ઉપજ તાંન,
લુભાવેરે હયરવા, હંસાવે રલાવે જગાવે દીખાવે.
વોહ રબકી શાંન—સોહે પીયાકે૦
સુરોંકી ગીનતી સુનો ન્યારી તાન ઉપજ પ્યારી પ્યારી,
ઇનસાંનોં હાએવાંનો દેવો પરીજાંન.
હુરાંનો ગીલમાન શાહમાંન—સોહે પીયાકે૦

(૭૩) સૌભાગ્ય સુંદરી.

પહેરી ચાળી લટકાં મટકાં કરતા આવ્યાં,
રંગે બોળી સાડી ઓઢી મન લોભાવ્યાં,
ઝાંઝરનારે ઝણુકારે, કર કંકણના ખખડારે,
કાજળથી નેત્ર દીપાવ્યાં—પહેરી૦
હવે શરમાવો હાલા, શાને દીયરજી મારા,
બોલો—બોલોજી બોલો, બોલો,
મેં કેવાં તમારાં નખરાં તો જણાવ્યાં—પહેરી૦

(૭૪) જગદેવ

જાઓ જાઓ અવગુણ મુખ શું, બાપો મુજ ભરધારનારે.
સદગુણના છે એ બંડાર, દોષ નથી એમાંજ લગાર,

રતિરૂપ બહુ ભયો પતિ પરમારમા-રે, જાઓ શું.

ક્ષમાવંત પણ શરવિર પુરા, ઉદારતા ગંભિર ગુણુ વિરા.
નથીજ કોઇએ નરવર એની હારનારે; જાઓ શું.

મારા છે મુગટ મથિ, પ્રતિમાં ક્ષત્રી નીતિ તણી.
ધણી એહ મુજ, વાસી નગરી ધારનારે; જાઓ શું.

(૭૫) ભર્તૃહરી

ધીક યુવા ધીક મુજને, ધીક કામ વીકારજ,
જેણેરે ભુલાવી મુંને સત્યથી, કર્યા નીચ વીચારજ;
ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રંક છું, નારી અજાન જાતજ,
અન્ય વખત આવું નહીં કરું, લાજ્યા માતને તાતજ;
ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

કપટ રૂપી રાણી પીંગલા, એ શું બોલો વચનજ,
રાજરે તજ્યું તુજ કારણે, જે વિચારીને મનજ:
ભીક્ષા દેને મૈયા પીંગલા,

તુંરે ખોટી ખોટું રાજ છે. ખોટો સારો સંસારજ,
અલખ જગાવું વને એકલો, જેથી પામું ઉધારજ;
ભીક્ષા દેને મૈયા પીંગલા,

રહો તો રાજ રસોઇ કરું, જમતા જાઓ સ્વામીનાથજ,
ક્ષીરરે નીપજવું કાણું એકમાં, જમીએ આપણુ સાથજ;
ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

મટીરે કરાવું રંગ મહોલમાં, રાખું ગુપ્ત અવાસજ,
જેમરે જાણે નહીં જગતમાં કરશું ભોગ વિલાસજ;
ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

મેહેલરે તારાને રાણી શું કરું, કેવો ગુપ્ત અવાસજ,
ક્ષીરરે ભોજન તારું રાણી શું કરું નથી ભોગની આસજ,
ભીક્ષા દેને મૈયા પીંગલા.

વાસી જંગલના જોગી અમે; નહીં ગ્રામમાં વાસજ,
વિષય વેલીથી અલગો રહું, નહીં નારીનો પાસજ;
ભીક્ષા દેને મૈયા પીંગલા.

(૭૬) ચંદ્રહાસ

કાઠો મુખે આવી કહાણી, પિતા નોયે સુજનની વાણી.

નાવ્યા કદી પૂછવા કેદે મોટી થઇ, બોલી જખરી,
વાહ લવરી, નથી કુંવરી નોતી તમારે રાણી-કાઠો.

પિતા નિજ તનુંજ, દેવી થઇએ નહીં, અતિ કરતા,
નથી ડરતા જગ કરતા, પિતા મોટા છો માની-કાઠો.

(૭૭) મહાસ્વેતા કાઠખરી

હમારી લાજ તમારે હાથ ઓ નાથ નિભાવજોરે....હમારી
સદ્ગુણ જ્ઞાન સુખુદ્ધિ આપો, સતચિત આનંદ ઉરમાં સ્થાપો
અગમ નિગમનો માર્ગ સુગમ બતલાવજોરે.....હમારી
ભક્તિ થકી ભવ બંધનડુટે, ડગલે ડગલે આયુષ્ય ખુટે.
શ્રીધર અમ તન મનના તાપ સમાવજોરે.....હમારી

[૭૮] જગદેવ.

ખીંછાવી સેજ સારી, પીયુ પંધારે આજ મોલમારે આનંદકારી,
અરપું હું ગળે પુષ્પના હાર (૨) નાથ આજ ડાયા હેત પ્રીત માયા,
આજ પંધારે મોલમારે માનવંતી જાયા,-ખીંછાવી.
કાંસ્યાં મેં વાળ વાળ મોતી, (૨) બેડી વાટ જોતી, આજ આશ
પોતી, થયા અનુકૂળ આજ એહશું વૃત્તિનાર ચોંટી-ખીંછાવી.
કહેછે ભણ્યા ગણ્યાએ અંધ, મુખ જોઉં પ્યારું દેહ કામ મારું
આજ વિનોદે વાત કરી હું કહે હસ્ત ધારું-ખીંછાવી.

(૭૯) સૂરદાસ

આ તારાં વચનો સારાં સ્નેહે સાંભળતા,
શાન્તિ પામ્યું છે મન મારું-આજે-આં
જગની જંજળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી,
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી ધારું-આજે-આં
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હંમેશાજી,
થવાનું ત્વરાએ શુભ તારું-શાણા-આં

(૮૦) બોલતો કાગળ

આશક ખડખૂચા જોવા, માથુકનો પૂર દમામ,
ચાહે રાંડે કે માંડે, શું અમને તેથી કામ
જાણે ધરડી ઘોડીને, પહેરાવી લાલ લગામ,
જોડી જુગતી છે એવી, કે જોવા મળશે ગામ.
વર લોભ ધરે કન્યાનો, જમવાને માગે જન,
ઘોડાને બદલે ખાંધો, ગીતડાને બદલે કાણુ.
અહીં માંડવો મંડાવો, ત્યાં કાષ્ટ ગયાં સમશાન,
ચોરીને બદલે ચોકો, ને રામ બોલો ભાઈ રામ.

(૮૧) ત્રિયરાજ

જોગીરાજ કામ કોડીલા ભાસે, મહારાણી મહેલે હોંશે જાશે, જોગી
કંચન થાળમાં ભોજન લાવ્યાં, ખાંતે પ્રભુ મારા ખાસે, જોગી
કિંકરી ઉપર કૃપા તો કરશે, નહીં કાઢે નાથ નિરાશે, જોગી
જોગો પ્રભુ મારા જોગો હવે તો, આવ્યાં અમો મોટી આશે, જોગી

[૮૨] અનસૂયા

આંખ વિના અંધારે, સદાય મારે આંખ વિના અંધારે,
કોઇ કેસે લાલ લીલું, આ ધોળું ને આ પીળું,
મારે મન સમજું કાળું કાળુરે (૨) કોઇને જગ લાગે સાફ,
કોઇને લાગે નફાફ, મારે મન જીવતર ખાફ ખાફે (૨)—સદાય.

[૮૩] શખેંગાર

માણેરા તુ રોમા પુત્રજ માહરા,
ઘેલા ફળમાં કાળું લાગે કલંકજે. ટેક.
મરતાં વાલા માને નવ સંભારીએ,
એવાજ આપણુ લખ્યા વિધીએ અંકજે. માણેરા.
ઉમ્મર નથી તારી શિખામણુ શું દર્ઠ,
અમર રાખવું પુત્ર આપણે નામજે;
તુજ મતાનું શિયળ આમ સચવાવવા,
કુંવર કોડીલા આવે તો છો ત્યાં કામજે. માણેરા.
રોષ રોષ આંખો નવ કર તન તું રાતડી,
છાતી મારી ફાટે છેલા છેકજે;
સ્વાધિન થા મુંગે મોઢે સમશેરને,
નમેરીઆને માર જખમજ એકજે; માણેરા.

[૮૪] ત્રિવિક્રમ—

પામ્યો પામ્યો પદમણી આવી—હો જાણો તેની સફળ જીન્દગાની
એક કટાક્ષે પાડે છે નરને, પછી નજર નહીં દેખે અવરને
દેહ છટા દીએ દીપાવી હોં,—જાણો તેની.
અંધક વરણી વેણી વિશાળે, વનીતા એવી વસંકાળે,
ભાગ્ય થકી મળી મન ભાવી હો,—જાણો તેની.

[૮૫] કનક-તારા—

દશા આ શી થઇ મારી, કરમની છે ગતિ ન્યારી.—દશા.
રમતાં રાજ મહેલમાં વસ્તાં સુખ મોજર
સેવામાં હાજર હતાં દાસી દાસ હજર
ભોગવધી આજ લાચારી, પડ્યો હું વનમાં આજરી.—દશા.
ફુલ રહી સહીઆ પણ જોહને કઠણ લાગતી સેજ
સુતી છે પથર તણી ધરતી ઉપર એજ
મહારાજની કુમારી, દુઃખી છે એન મુજ પ્યારી.—દશા.
તરસ્યાં ભુખ્યાં ને અમે દેતાં પાણી અંન
ટળવળીએ આ વન વિશે ભુખ્યા વિણ ભોજન
મીવા મળવું નથી વારી (પાણી) રહું કેમ ધીરી ધારી.—દશા.

[૮૬] મહાસ્વેતા કાદમ્બરી—

ઓ સાહેલીરે (૧) સમજ કરીએ પ્રીત
નથી સેહેલીરે (૨) અટપડી પ્રીતની રીત
બોલો અનેક સુણી બીજના બોલ તોળી બોલીએ
સામાનું દીલ જોયા વિના નવ આપણું દીલ બોલીએ
અંતર સામાનું ભાણી, ભરીએ ડગલું સંભારી
એક હાથે પડે કેમ તાળીરે

[૮૭] ચંદ્રહાસ—

સાણો પૂરો આ પૂરો સાણો છે, નીતિ વચન મુખ શા સંભળાવે,
વેશ કંગાલનો વસ્ત્રમાં ભાસે પણ ઉત્તમ કુળ એ ઓળખાવે શા.
દિવ્ય કાંતિ છે દેહની કેવી, રાજ કુંવર તન તેનું જણાવે શા.
પ્રશ્ન કરીને પૂરોરે જાણું, મોહની મનપર એ ઉપજાવે શા.

[૮૮] ત્રિચારણ—

શું દર્શ શુંને જાવા, દુઃખી થાવા નીલાજમ,
મુજને એહ, મહરે બદલ મુંકું વાહ વાહ,
નવ બોલ બોલ આવો દે જાવા,
નહીં નહીં એ મારી રીત, નહીં ચળે રાજ તન ચિત,
કરું કેમ અરે વિપરીત, તુજ સાથે જોડી પ્રિત.
નવ કાલ વચન આવાં, દુઃખી થાવા.
તું મારો છે તન પ્રાણ, મનું તું છો મારો દિલજનન.
તુંને કેમ કરું હેરાન, આ વખતે મૂકે તાણુ,
હઠ છોડ મિત્ર મનુભા દે જાવા.

(૮૯) નિલમ માણિક—

ઉર જાણી અજાણા જાત, કરું ના વાત લગાવું લાત
દુઃખ પામ જ દીન રાત, ના કર વાત થશે ઉત્પાત.
ઉત્તમ આશ ગુમાવી ખાસ, કરો ઉપહાસ બારેમાસ
રે ત્રાસ આ ત્રાસ.....ત્રાસ ઉર.
પરણી તને કો વાર ન જોયો સાર, ખ્યાર પ્રચાર.
તજો પતિ વ્યભીચાર, નથી કાંઈ સાર બનો કાં ખ્યાર.
ઓ ભરથાર હૃદયના હાર, વચન સૂખકાર કહું આ વાર.
જારને માથે માર.

(૯૦) ભર્તૃહરી—

જે અપજાને ચીતવું નિશદીન, તે મુજથી બેદિલ રહેરે-જે.
તે કાંઈ અન્ય પુરૂષને ઇચ્છે, તે નર નાર બીજને ચહે,
વળી તે બીજ મુજપર આશક, કહો એ ભેદ કાણુ રહેરે-જે.

ધિક જે પ્રથમ કરી છે ખારી, ધિક છે એના ચાર તુને,
 ધિક તે નારી અવરજે તારી, ધિક છે કામ ચતાજ મુનેરે-જે.
 ભલે ભામની જાણે સાચી, નથી થવી એ સાચીરે.
 કોડ ઉપાયે કરે યત્ન ખણુ, કામ પ્રગટતાં કાચીરે-જે.
 ધિક નર નારીના વિશ્વાસી, રહે શણુગારી રાચીરે.
 તે નર જોયા નકીજ ખાશે, ફસાઇ પડશે ફાંસીરે-જે.
 એકજ કામની ઈચ્છા એને, એકજ સુખની પ્યાસીરે,
 એર હૃદયમાં મુખમાં અમ્રત, જણાશે જુવો તપાસીરે-જે.
 છે અખળા પણ નરની ધાતક, કંઈ નર કરતી ઉદાસીરે;
 ભોળપણે ભુલો ખવડાવે, નિચ નર્કની વાસીરે-જે ચપળા.

(૯૧) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

રૂપે શું મન રાચોરે કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન ભજો (૨)
 હાડ માંસ ને રૂધીર ભરેલું મટયું ચામટે અંગ (૨)
 ગંદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ,
 ભરસો નહીં સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે-ભગવાન.

(૯૨) અનુસૂયા— (પ્રભાત)

જગરે જીવ જીવ સંભારને શ્રીહરી શહ થઈ શું સુતો સોડ તાણી.
 પોટલાં પાપનાં ખાંધીયાં સાથ નવ જ્ઞાન વૈરાગ્યની વાત જાણી—
 દિવસે ચોદિશ ભમ્યો રાત નીદ્રા વિશે સ્વપ્નમાં સાંભરે જોટી માયા
 જન્મીને જીવનનો સાર જાણ્યો નહીં નવ ધડીએક જોવીંદ ગાયા
 મોહમાં રહી મચ્યો પ્રપંચમાં તું પચ્યો મોથો ચીંતામણી એજે જોયો
 વાયું કરતો નથી હાયું કરવું પડે અંતે પસ્તાઈ પસ્તાઈ રોયો.

(૯૩) જગદેવ—

ચંદ્ર શો શોભે અહીં, એની મોરીરે;
 મદનાતુર છે માનની, વિરહ વિશે વ્યાકુળ,
 શાણી પીયુ સંભારતી, આવ્યા થૈ અનકુળ-ચંદ્ર.
 ચંપક વરણી ગજમતી, ચંદન ચર્ચિત અંગ,
 મદમાતંગ મનાવવા, આવ્યા ધરી ઉમંગ-ચંદ્ર.
 સુંદર મુખ સોહે ધણું, જગાડવા હું જાઉં,
 કામદેવ સમ છે કળા, અંતર અતિ હરખાઉં-ચંદ્ર.
 નથી અવર નર નીપળ્યાં, ક્ષત્રાણીના તન,
 પરાક્રમી પરમારથી ઝળકે તેજ વદન-ચંદ્ર

(૯૪) વિષ્ણુધ વિજય—

પ્રેમનો કોલ દીઓ રામકુંભાર, મારા થઈ ચુક્યા પ્રાણાધાર,
 મારા રસીયા રાજકુંભાર, પ્રેમનો

લીઓ કાલ આ પ્રીતથી, કરો સદૃશ તમ આશ,
રસીયા રસબસ કરી, બાંધી પ્રેમને પાશ.

પ્રેમ૦

ચતુરા ઘો ચુંબન હવે, ચંચળ ચિન્ત મુજ ચ્હાય,
ધર્મ વિધિથી હસ્ત મેળવ્યા વિના ચુંબન નવ થાય

પ્રેમ૦

[૮૫] વિબુધ વિજય—

મા બાપને કેમ મૂકીએ, સ્વચ્છંદી થઈ મા બાપને કેમ મૂકીએ.
પાળી પોશીને મોટારે કાઢ્યાં કેમ આભાર એના ચુકીએ. સ્વચ્છંદી
વિરહ હોયતો જઈને વિનવીએ, પણ નવ મર્યાદા મુકીએ. સ્વચ્છંદી

[૮૬] મહાધૈતા કાદમ્બરી—

મન મુરખ મમતા મેલી, ભજ અંત સમયના મેલી,
રહ્યા પ્રપંચ દાવો ખેલી, પણ હારીસ બાજી જીતેલી-મન
આવ્યો ત્યાં લાવ્યો શું, સાથમાં શું લઈ જશે (૨)

ઠાલી હાથે આવીઓ મલોથઈ પાછો જશે
જેની સંગે રહ્યો રંગ રેલી, તે મુકશે તને હડસેલી.
નહીં રહે નાણાની થેલી, ધરબાર હાટ હવેલી-મન

[૮૭] અભયસિંહ કેસરીસિંહ—

ચાલો ચાલોરે સાહેલીઓ સાથ પાણી ભરવાને,
લીયો લીયોરે ઘડુલીઓ હાથ આનંદ ધરવાને,
હજતાં મળતાં વાતો કરતાં જળભરવાને માટેરે,
જઈએ સૌ સાહેલી સંગે રંગે રમતાં વાટ.....પાણી ભરવાને
સુંદર મનહર બગીચા અંદર, ફરતાં સૌ સાહેલીરે
રમજુમ રમજુમ ચંચળ ચાલે, ચાલો સૌ અલખેલી.....પાણીભરવાને

[૮૮] કુંદ બાલા—

અજબ નથી ઠગાઈ જાય પુરૂષ નારીથી;
જીતી નથી કોઈ ગયા નારી ઠગારીથી-અ૦
પાપી કલીઓ પેટા તણી ચુંગાલમાં ફસી;
સીઝર ગયો સમર્થ જીંદગાની પ્યારથી,-અ૦
સીકંદરે રહ્યા નહીં આનંદમાં કદી;
ત્રીયા તણી કુંચાલતણા ધાવ કારીથી-અ૦
ખુવાર થઈ હજાર મુળ નીચ મ્હોતમાં;
રિઝિયા ઇલિઅમેથની મદભર ખુમારીથી-અ૦

[૮૯] કનક-તારા—

ખતેથી નમી તને અતે વીનવીએ,
દયાવાન દયાવાન દયાવાન દયાવાન રહાય રેહાય રહાય રહાય.
દયાહીન થયો ફૂર ખેંચી લાવ્યો અહીં દુર,

કપડેથી મગરર થઇ એરે અરધૂર,
પ્રાણુ લેશે એ જરૂર દયા નહીં ધારે ઉર,
તજ આ તોફાની પૂર આવીએ તારી હજુર,
શરણે બન્ને છંદએ તારે, તુંજ મારે કે ઉગારે,
અથવા પાપોને સંહારે કરીને ભવ સાગરથી તારે,
રહાય રહાય રહાય રહાય.

[૧૦૦] ત્રિવિક્રમ—

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે, શોભે રજની સુંદર શી આજ.
હેતે રમીએ સંગાથે સૈયર આપણેરે.

સૈયર કંકણો શોનાનાં કરે ધર્યાંરે, માટે જડીયાં છે નીલમ

મણી નંગ—હેતે૦

“ મળીઆં આજે આપણે, ધરી શોળ શણુગાર;

કર કંકણુ ચુડી સમક, ચંદ્ર તેજ એક તાર. ”

હીરા રત્નથી જડીત ઉર હાર છેરે, મોતી ગુછ લળકે છે

બાણુમધ—હેતે૦

“ અંખોડા ડુલે જડયા, સર સેંથે હિંગુળ;

કીધા કુમકુમ ચાંદલા, મુકતા માળા ઉર.”

આરસ પારસ મણી જડેલો ચોક છેરે, તેમાં રમતાં વસતાં

હેયે નણુદલ વીર—હેતે૦

“ પેર્યાં જાંઝર પ્રીતથી, ઝણુણુ કરે ઝણુકાર;

ફરીએ સૈયર ડુદડી, આ રજની મોજર.”

સખીયો વેલીઓ ડુલી વિધ વિધ ભાતનીરે, તે તો આપે

છે શી સુંદર સુગંધ—હેતે૦

કથા શિયળની સાંભળી, પ્રિતમ ઉપર પ્રેમ;

વધ્યો સખી વિરહી થઇ, મળે ત્વરાથી કેમ.—પુનમ ચાંદની:—

(૧૦૧) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

પતિવિના પ્રેમદાના મનનાં પુરાય ક્યાંથી કોડ

કહે સખી પુરાય ક્યાંથી કોડ

સરજન હારે સરજ જગમાં નરનારીની જોડ. (૨) કહે સખી

પશુ પક્ષી વન વૃક્ષ નીહાળો, સુષ્ટી માંહી સગળે જઈ ભાળો

નાના મોટા જીવ જંતુમાં પણ એવી નથી જોડ

રાખી પણ એવી નથી જોડ—સરજનહારે

પ્રતિ બળ્યે પાતક સહુ ટળતાં, અખંડ સુખમાં રહેજ મળતાં

પતિવિના સાહેલી ભવમાં હરાય જીતી હોય—સરજનહારે

(૧૦૨) ભર્તૃહરી—

પિતાજી આ કોપ, તમે સો કર્યો, જોગી વેસ બાપુ, શીદને ધર્યો;
મરી ગઈ છે માત વળી જન્મો તાત,
પિતા જોય કોની છે, ઓરમાન માત;
દયા કાંઈ લાવો, આ છોડ પરે, કપા પાત્ર હું છું, તમારે ખરે;
લડાવશે લાડ, પછી મુને કોણ, પ્યારી પુત્રી આવો બા કહેશેજ કોણ
કુંવારી છું હું તો તમારી સુતા. વરાવી નથી કીધાં ભગવાં પીતા;
અરે મારે સંસારમાં, નથી સાર. પિતા જીવું તમારો, સાંભળી પ્યાર;

(૧૦૩) કનક-તારા—

આમ મને શીદ પાપી સતાવે
દીલમાંહી લેશ દયા કેમ નાવે ! આમ !
બાળકને નિજ સ્વાધીન લઈને ભય દેખાડી મને શું રીખાવે દિલ
તજ દરતા તજ નીચપણું તું પ્રજાતુજ મન કંઈણા ઉપજાવે દિલ.

(૧૦૪) દીંડી—ચાંપરાજ—

શુંલુ દાસી આજે કરતું સૌ તેયારી,
પ્રાણુ પતિ તણી, જન્મ તિથી પ્યારી;
શીવ પુજન માટે રાખજે શુદ્ધ વારી. શુંલુ.
ગવરી પુજન તારે કરવું પુરણુ ભાવે,
પ્રાણુપતિને એતો સઘ અહી મેળાવે,
નોકરી મુદત એની અંબાજી મટાવે. શુંલુ.

(૧૦૫) કુંદબાળા—

પ્રિતમ જ ન છોડી તું નિરાધાર આમ;
દયા દે ન છોડી પિયુ દિલથી તમામ. પ્રિં
તું છો પ્રિતમ પ્રાણુ તું છો આધાર,
તજશ જો જશે પ્રાણુ ઉડી આવાર. પ્રિં
ભુલી છું હું પણ એ નથી મોટી ભૂલ,
નમી માણું મારી પિયું કર કબુલ. પ્રિં

(૧૦૬) વિક્રમ ચરિત્ર—

મને સ્હાય કરસે મોરારીરે, બહારે ચઢશે જોવરધન ધારી,
અહલ્યા ઉગારી મીરાંબાઈ તારી,
એની ચીન્ટા કરીશ નહીં મારી—મને
માંજરી બચ્ચાને બળતાં ઉગારો, મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્રને તારી,
દ્રોપદીનાં ચીર પુર્યાં, ચાશે તે સ્હાયકારી—મને

[૧૦૭] મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

અમ સખી તણા સ્નેહને સંભાળજો રાજ

ખોલ્યું વચન પ્રીતે પાળાળે.

આત્મા પિતાની પાળી બહેલા પધારાળે
દર્શ લાભ દધ અમ નયનોને ઠારાળે

તન મનના તાપ તમે ટાળાળે રાજ—ખોલ્યું

(૧૦૮) ઉદયલાણ—

પ્રમદા છે પ્રીતિ લાજન, મન રંજન ભીડ ભંજન
બુઝિયી કરીએ જતન, જોધએ નિલ ચઢતો દન
કોઇ ગાય દુઝણી લાવે, ચારો નહીં દુષ્ટ ચરાવે,
પાણી પણ નહિ પીવરાવે, ખાતાં પીતાં અકળાવે
ફળ કો, તે કેવાં પામે મુરખ જન

દળદર દેમે ને ચાવે, નર નિરધન—પ્રમદા

પાળ્યું પંખી ઉછરેજે, દીન ચાર રમાડ્યું રંજે

પાલક પલટયો કુસંજે, નાંખ્યું પંખી ખોરંમે
કો દુઃખીઆરા પંખીના કેવા દન !

પાલકને કે એ પંખીને ધન્ય ધન્ય—પ્રમદા

ચિન્તામણિ રતન છે રમણી, વળી પારસમણી મનહરણી

કોમળને કાંચન વરણી, ધીર ગંભીર વચન રસ ધરણી

સંતાપે એ પ્રમદા જે પામર જન

રહ્યો ભગવંત ને ઉઠ્યો તેનો દન—પ્રમદા

[૧૦૯] સૂરદાસ

દાસ પરેં દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા દાસ પરેં દયા લાવો. ટેક.

સંસારી સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી,

હુંતો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળુ,

આંખો વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાડું,

વારે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ.

[૧૧૦] દેવયાની—

કચ દેવ પ્યારી કેશો, મુંને કેશો, પ્રીતમ હાથ લેશો;

આલીંગન દેશો, -કચ દેવ.

ચતુરાઇ જોધ મોહી હું મોહન. મુજ મન મંદિર બેસો—કચદેવ

ઘેલી હુંતો થઇ પ્રીતમ તારી પાછળ, અધર રસ લેશો ને દેશો—કચદેવ

ઉપકારવાળો પ્રીતમ કરીપ્રેમદા, મારા થઇ હવે રેશો—કચદેવ

(૧૧૧) જગદેવ—

જાઓ જાઓ પ્રેમ સાચો નથીરે તમારો,

નથીરે તમારો પ્રેમ નથીરે તમારો.

જાઓ.

ઉપરથી પ્રીતિ કપટ અંદરથી. નથી પાટવી તન પ્યારો,

જાઓ

જોડેજા બોલવં આલવં જોડું, ખપ ક્યાં છે તમને અમારો

જાઓ

[૧૧૨] ત્રિચારાજ—

અખ ચલે (૨) ન મોહન તેરા, લે ચલું ગુર મે મેરા;
કયું કરે અનાદર મેરા, મેં એહી નાથ કાચેરા,
મત બોલે મુંસે જ્યાદે, તુ તન અપના સમજાદે,
ત્રિયા દુરજ સમજ દિલમાં, બિચમત આ, ગુર દિલ ફેરા—લેચલું.
સમશાન ભુમિ અખમતા, કલ આઉં પીછા સુન વાતા;
કહે મુંહા, ચલે નહીં ના, અખી ગમખા, ચલા જહાં ઠેરા; લે ચલુ.

[૧૧૩] ચાંપરાજ—

સુણો દીલ્લી તખ્ત ધરનાર,—ક્ષત્રી કલંક કેમ લેશેરે. ટેક.
મારે ધરે છે પતિવ્રતા નાર-દિસે શુર રહિત સભા જન-ક્ષત્રી
નથી જોતો હુંમાઘ કેરો તન-હજુ કરણ અને બીમસેન-ક્ષત્રી
હજુ અરજુન કશ્નને વેન-હજુ પ્રથુરાજ ચહુઆણુ-ક્ષત્રી
તેની સજીવન જાણો કમાન-હજુ અવધ રઘુપતી બાણુ-ક્ષત્રી
હજુ અહસ્તજીવન નીરવાણુ-મારે ઘેરછે સુધ્ધ સતિનાર-ક્ષત્રી
જતાં પ્રાણુ લગી હુશિયાર-હજુ ક્ષત્રી લોહી વપુમાંય-ક્ષત્રી
નસો નસ ઉછેજેછે કાય-ક્ષત્રી.

(૧૧૪) ભર્તૃહરી—

પીયા દીનદાર પરે બડા, ઐસા જુલ્મ કયું પલમે કર દીયા, ટેક
જો બદનકે રક્ષન લાખયે, વાખદન પરી અખ ખાખહે;
ઇસ ચસ્મશેં કેસે દેખું, ચસ્મ અપને તો ટુટા દીયા, પી.
એ કફની ધારણુ દેખકે, મુઝે જલ્ત આતસ દીલમેં,
બેહાલ હોતી હું દેખકે, તુમને બેખ ધારન કયું કીયા. પી.

(૧૧૫) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

અલી જોજો મનાતી ભોલી મેના;
ભોળવશે તુજને પોપટજી, મુખે મીઠું બોલી
અલી જોજો દીતી તું અંતર બોલીરે—ભોળવશે.
“પ્રેમે પોપટ દાઝ દીલની દીલમાંહી સમાવશે,
રતુ વસંતે માનનીને મદનરાજ મનાવશે,”
રસરાજની રસરેલ બ્યાં રગ રગ મહીં વ્યાપી જશે,
જખમરી મેના માનશે પણ ખોઈ પાયે લાગશે,

[૧૧૬] વિક્રમ ચરિત—

નજર કરો નાથ જરા ઓળખી લ્યો નારી,
હું હું તે બીજીય કંથ, આપનીજ પ્યારી ?—નજર
હેમ પ્યાલો હાથમાં ને માંહી મીઠું દુધ,
પીધું શામા પાસથી, શું તેની બુલ્યા શુદ્ધ.

કોણ હતી કંથ, એ તે દુધની પાનારી ?-નજર૦
 મુવા કીધાં જીવતાં પરચો બતાવ્યો પૂર,
 યાદ છે કે રાયજી, એ જોગણીનું નૂર.
 છાનો મંત્ર શીજાવ્યો છે, એજ આ હમારી ?-નજર૦
 વિના વાંકે દંડીયામાં કેદ મુજને કીધી
 ચતુર સસરાજીથી, સખત ચોપી તમોએ દીધી
 કરી બતાવી મેં સાખીત શરત સર્વ મારી-નજર૦

[૧૧૭] કુન્દખાલા—

નાના પ્રીતમ નહીં હુ તો પ્રીત છોડું રે,
 પ્રીત છોડું ના હું મારી રીત છોડું રે-ના૦
 છો રીખાતી, બહું દુઃખી થાતી,
 નહિ કદી ખીજ સંગે નેહ જોડું રે-ના
 મન મંદીરમાં મનહર સુંદરમાં
 વસેલી જખીને કેમ તર છોડું રે-ના૦

[૧૧૮] કનક તારા—

લે પાપી હવે જીવ મારો રાજી થઇ
 છું હું તૈયાર વાર હવે તું કર નહીં
 સાખાશ છે તને હવે તું સમજી ગઇ
 માતાજી થાશે રાજી ભોગ તારો લઇ
 જીવું સાવ—ચૂપ ચૂપ—ધ્યાને લાવ—ચૂપ ચૂપ—
 થનારો છે નકારો બનાવ—ચૂપ ચૂપ ચૂપ—આપું ભોગ-શીત શીત
 લેવા જોગ-શીત શીત
 લેજો માજી છે નહીં અયોગ્ય-શીત શીત શીત,

(૧૧૯) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

પ્રેમ ખીજ રોપ્યું હૃદયે, જીવન આધાર મારા
 પ્યારા પત્ર તારો બાળી, કુટયાં નવ પલ્લવ ડાળી
 ખીલી પુષ્પે તો હૃદવાળીરે [૨] જીવન આધાર મારા—
 મદન પડીને પુંકે, મીઠાં પ્રેમ પુષ્પો મુંડે
 મ્હારી કુલવાડી લુટે (૨) જીવન આધાર મારા—

(૧૨૦) જગદેવ—

કરૂં પ્રીતથી આટલાને પ્રણામ, રડું મુખથી તેહનાં નિલ નામ-રડું
 જનુની અંતે તાતને પહેલું વંદન, ખીજ ખીદિ દતા ગુરને પ્રણામ;—
 ઉગારે સદા શિર સમશેર નામુ, સદા સાથી રેવંતરનેરે છે સલામ;—
 નમું વિશ્વના નાથને નિત્ય નેમે, કરવા તણું અંતરમાં જોડ કામ;—
 બહુ પ્રીતે ખારોટજીને નમુ હું, ગળવે સદા કિર્તિ અલ્પ ધનામ;—

[૧૨૧] અશુભતી—

પ્રાણનાથ મિત્ર માટે તો, આપો છો તમે પ્રાણ;
એથીરે સુકૃત શું બીજું, આ વિશ્વમાં પ્રણામ.— પ્રાણ.

ધન્ય ધન્ય દીન આજનો, મીત્રના બચસેપ્રાણ;
તેથીરે હર્ષ છે મુને, મિત્ર તણા સુખાણ. પ્રાણ.

થાઉં સતિ તમ પાછળ, બળું તમારી સંગાથ;
પણ પાદશાહ રોકશે મુને, નહિ લેવાય એ વા પ્રાણ.

ત્યારે જુરીને મર્યા વિના, બીજો નથી ઇલાજ,
થોડા રોજમાં આવી મળું, જાણશે સૌ સમાજ. પ્રાણ.

[૧૨૨]

જપતી પ્રીતમની જપમાળ જીવતી જ અલખેલી

જોખન રસ રંગે જોની આ બની થેલી

વ્યાકુળ વૃક્ષના વિણ વ્હાલી વેલી—

“તન મનમાં વ્યાપી રહ્યો જોખન વસંત જંગ

રસ ભોગી રસીઆ વીના રમશે ક્યા રસરંગ!”

જાણ્યું જડીઓ કોઈ રસીઓ રંગીલો—

ચપ ચપ કરતી લેતી જ તું ચળેલી—વ્યા.—

પેટ દુખે શીર કુટતા સંકટ બા ન સમાય

બળતાને બાળી સખી હૈડે શું હરખાય.

અહા! અકળાએ શાને છેલ છબીલી—વ્યા.

[૧૨૪] સરદારબા—

કોને કહીયે કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીલાયે ઘાણીરે—કોને
લોક વગોવેને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો પામર પ્રાણીરે—કોને.

હું જોખન રસ બુલતી, પણ જોડીની ખોડ,

પીયુડો રમે લખોટીએ કરતો દોડાદોડ

જગદીશ! હવે ગભરાણીરે સ્થાય કરજો શ્રી સારંગપાણીરે.

[૧૨૪] ભર્તૃહરી.

રાખજી જંગલમાં, ભલે તમે જાઓ,

પ્રથમ મુજને મારીને, સુખીઆરે થાઓ,

લીધો જોગી વેશ, સકોમલ દેહ—એકાએક અમને, શાને દીઓ છેહ.

શું છે અપરાધ અમારો કહો—વિનારે સબબ, પ્યારા દીલને દહો,

ગલે નાંખું હાથ, જોગી પ્રાણનાથ, અમે છું પતિવ્રતા, તમારી સંગાથ,

નહીં ખેસી રહીશું, ચાલીશું સંગ—જીવતર અમારું, શાને કરો છો ભંગ.

[૧૨૫] મહાવેતા કાદમ્બરી—

અજબ બહાર બની (૨) બહેની વિશાળ વિશ્વવાટિકા તણી;

રચી રચના અદ્ભુત મુખે જાય ના ભણી—અભય૦

પચરંગી ફૂલડાં ધણાં ખીલી રહ્યાં ચોપાસ,
કાંઈક નવલ રંગે ભર્યાં...કંઈક ભર્યાં સુવાસ.

૩૫ કંઈકનું નિહાળી જાય નયણાં હરી
ગુણ કંઈકના લોભાવી લે છે હૃદય હરી
ગુણવંતી ગુણ મુગધિને વળી જો જો ૩૫ રંગ
પરખ્યા વિણુ નવ પાડીએ પુષ્પની સંગ પ્રસંગ

[૧૨૬] વિક્રમ ચરિત—

નેણુમાં નીંદરા ન આવે જરી, મારો રામ ગયા વનવાસરે—નેણુમાં.
હંસ વિના મારાં સરોવર સુનાં રે, વાઘ વિનાની વન વાટરે—નેણુમાં
પંખી વિનાનાં મારા પીંજર સુનાં રે,
મંદીરયાં સુનાં સીતા રામરે—નેણુમાં

(૧૨૭) ત્રિચારાજ—

ચૈવન ખીલ્યું આવ્યા છીં રસપાન કરો, ભલેને ચુંબન કરો;
આર્ક્ષીગન પ્રેમથી ભરો, કામ પીડા હરો. ચૈવન૦
રસીલા રસમાં ઝીલો ને, તક ફરી ન મળે,
તરણ પ્યારા જોગી શું વાર ખોટી કરે,
અમને ઉર ધરો કહીએ જોલ ખરો. ચૈવન૦
વેણી ગુંથી તમ માટે ભર્યાં મોતી અમે,
ભૂપણુ સરવે અંગે છે ભેટ લીચો તમે,
કોમલ કરને ધરો, સ્નેહ દિલ ભરો, ચૈવન૦
અધરામૃતને પીવાને ચતુર ઉડો હવે,
રૂપાળા જોગી ભોગોને અમને આરે ભવ,
ઉમેદ પૂરી કરો મહેલ પાય ધરો. ચૈવન૦

(૧૨૮) કુન્દઆલા—

કંઈ ચેટક લગાડી રસીલી. કર્યો થેલો મને તેં છખીલી—કંઈ૦
કાળજડું કોરી તેં ચિતડું ચોરી, કેદી બનાવ્યો રંગીલી ? કર્યો૦
દાદ ન લે તું દવાએ ન દે તું, ટળવાવે કાં તું હડીલી ? કર્યો૦

(૧૨૯) ભર્તૃહરી—

કામ છે દુષ્ટ વિકારી, અહા પ્રભુ કામ છે દુષ્ટ વિકારી;
ઈંદ્ર સમાન પતિ અતિ સુંદર, અશ્વપાલથી છે યારી. આહા.
ત્રણુશો ત્યાગી એકજને આહો, તેના ચિત્તમાં છે જરૂરી છીનારી. આ.
ધીક બાધ તુજને ધીક તારી, બુદ્ધિ વિપરીત વાત વિચારી. આ.

(૧૩૦) અશ્રુમતી—

શું નટવર વસંત થેઈ થેઈ નાચી રહ્યા.

માચી રહ્યા જમ નચાવી રહ્યા—શું.

“કામલ મધુર મુરલી બની છેડે નટવર કાન
વિરહ ઘેલી ગોપી ગણું તણ નિકળી અભિમાન.”

રસિઆ વિનાની બની બાળાઓ ખઠાવરી

વેણું વસંત ચિત્ત વિધી ગયો—શું.

“શીતળ સુખકર પવનની હેર ધુમે ચોપાસ

ગાણું રાધા કૃષ્ણજી રાસ રમે છે ખાસ,”

વિધ વિધ પંખીના વેણુ ધુધરી ધમકેરે,

મહિં મહિં મેનાના નાદ ઝાંઝર ઝમકેરે.

“નવ પલ્લવ વાઘો ધરી પચરંગી શીર પાધ

ફાગ લાગ સધી રમે મદનરાજ મહાભાગ્ય.”

હેરી લાલાથી રમે લલનાઓ લાડમાં, પ્રિતિ ગુલાલ લાલ છાઈ ગયો—

(૧૩૧) મહાધેતા-કાઠમ્મરી.—

અમે જઈશું, અમે જઈશું, હવે અમે જઈશું રાજ

રસબીના તમે આવજો.....અમે.

આવી મંજરીઓ નિત્ય લાવજો, પ્રેમે પરિમલ પ્રસરાવજો.....અમે.

મુનિવર અમશું પ્રસંગ પાડી, દર્શણ દેજો દાડી દાડી

અમ સરખું કંઈ કાજ જરૂર તમે કહાવજો, તમે આવજો.....અમે.

(૧૩૨) હરિશ્ચંદ્ર—

મેરે ગુલશનકા અગર કોઈ સમર કામ આયે,

ઈસ્સે કયા બઢકે હય, જો આપકે ગર કામ આયે-મેરે.

આજ હય; કલ નહીં, રહે દૌલતે દુનીયા કયા હય ?

અહી બિહતર હય કે સખકે મેરા જર કામ અયે-મેરે.

ખાલ ઔર માસબી કામ આતે હયે હયવાનોકે,

હયક ? ઇન્સાન ન ઇન્સાક કે ગર કામ આયે ?-મેરે.

પાંવ બિદમતસે કલી આપકિ હટને નહીં,

કાટલો શૌકસે મેરા જો રહે સર કામ આયે ?-મેરે.

(૧૩૩) કનક-તારા.—

ઓ મધુર નાર કર કંઈ વિચાર, જરિ સમજી સાર અંતર ઉતાર.

ઓ જીવનહાર મુજ વિનંતિ સમજ, ઓ

નહી છુટીશ ધાર મનમાં લગાર,

હઠ થકી અપાર તું થઇશજી અવાર;

દે મધુરી પ્યાર જરા સમજ સમજ; ઓર

(૧૩૪) સૌભાગ્ય મુંડરી.—

પીલે શરાબ મજેદાર મેરે યાર—પીલે.

બહીર દીલકો બેશમે લાવે, રંજ હટાવે હનર મેરે યાર—પીલે.
દર્દ તમામાકો મર્દ કરત હે, શરદમે બહોત બહાર મેરે યાર—પીલે.

(૧૩૫) ત્રિયાશજ.—

બાઇ તુને અમે નહીં કહીએ, તેં રંગ બલે આપી,
અમે ક્યું વાજખી કામ, તેમાં રીસ તુને બ્યાપી.
તું ઉછરતી વયમાં આમ, તું ચઢશ ધણી હેરાન,
તેં વગર સમજ અમ બન્નેનું, કીધું મોટું અપમાન.
અમે સહન કરીને રહીએ, તેં કલમ બલે કાપી. અમે.
તુજ પિતાનું નિકમ ખાધું, પેઢીદર પેઢી દાસ,
નહીં દુલરીએ કુંવરી અમે, વચનો બોલ્યા તે પાસ.
તે બોલ પાળવા જઈએ, તેં રંગ બલે આપી. અમે.

(૧૩૬) મહાશ્વેતા-કાદમ્બરી.

અરે સખી ધીમે ધીમે ડગ ભર, ઉતાવળ આવડી આ શી (૨)
પ્રીય મુખ દર્શણુ પ્યાસી, અરે સખી...ધીરે...ધીરે...ડગભર ઊં—
અંતર મારું મારે છે ઉછાળા (૨)
નહોય ઉછાળા એ યૌવન કેરા ચાળા (૨)
મંજરીવાળા લાલા લગ્નળા પ્રીતમ તારા, નહીં જાય નાસી...અરે

(૧૩૭) પવિત્ર લક્ષ્મી.

ખુશ રહો જોડી તુમારી તુમારી તુમારી જોડી
અમન ચમન દો પરવર તુમકો મહેર હો શુક ખુદા
ગુલ ખીલ હરદમ કટાય ગમ સખ કાયમ કીરતી સદા,
ચમન ચમન ચમન સદા જોડ
મુરાદ હાંસીલ ખાનપાન ગુલતાન શાન કાખીલ.
દુહાઈ સખ દરબારીયો દે ફતેહ ફતેહ કારી—ખુશ.

(૧૩૮) હરિશ્ચંદ્ર—

જવોજી જવ બરે દાન કે દિલવાને વાલે !
દાની કહવાને વાલે કહકર ફિરજને વાલે,
ઉલટા સમજને વાલે ઘોઝામે લાને વાલે,
દેનેકે નામસે દો બાતમે દરજને વાલે ?—જવોજી.
દાના કહવાકે ફરિ નાદાનસે નાદાની કયસી !
જયક કો જાંચકે, દેનેમે આનાકાની કયસી :
દુનિયામે અયસે દાની, અયને તુમ જયસે દાની દાની;
તુમહો ફિર કયસે દાની, કમહોઝે અયસે દાની,
જવો ! જવો ! બચડો ! બચડો !
અયસે કયા હો મુહતાજોકો દિલવાને ખીલવાને વાલે.—જવોજી

(૧૩૬) નરસિંહ મહેતા—

વાલા વેગે આવોરે દયા દિલે લાવોરે બીડું મારી ભાંગવા હેજી,
નહીં આવોતો છાનાં ઉઘાડું બધાં છીદ્ર.....વાલા.
આહેરડામાં ઉછર્યાં ગોવાળીઆમાં વાસ,
કાંધે કાળી કામળી માગી પીતા છાસ.
માતા કેદે મુકીયાં, પુરો મારી આશ, હું રાખુ તમથી દાવોરે...બીડું
બે માના બે બાપના નકટા નિલંબ બાળ,
મહી માંખણના ચોરટા કંસ તણા હે કાળ.
સોડ તળે રાધા તણી દુરિનન આપે આળ, ધિરા વેગે ધાઓરે...બીડું.

(૧૪૦) અનસુયા—

નહીં ચીજ કોઇ ગળી ગરજ સમ નહીં ચીજ કોઇ ગળી,
માનવંત નીજ માન મુકી દુસ્મનને પડતાં ઢળી—ગરજ.
બળીયા પણુ નિર્બળને નમતા, રાય રંક ધર બય,
સોંધુ પણુ મોંધુ થઈ બેસે, કળી શકાય ન કળી—ગરજ.
સમયાધિન થઈ ઝેર હળાહળ, પીવું અમૃત ગણી,
જઈ મહાસતીને શીસ નમાવો—ભય આપદા ટળી—ગરજ

(૧૪૧) સુરદાસ—

વિષય વાત મમ માત તજને કૃષ્ણ બળન તું કરવા દે
ધર્મ વૃત્તિએ ધરણીધરનું ધ્યાન દૃતિથી ધરવા દે.
અધમપણુને અલગ રાખા ભંગાર ભક્તિના ભરવા દે,
નરવર નામનું નાવ મળ્યું છે તો ભવસાગર તરવા દે.
નાશવંત નર નામ છોડી, અક્ષય વરને વરવા દે—વિષય.

(૧૪૨) માલતી માધવ—

નાનકડી નાજુકનાર હું બહુ નાનકડી—બહુ નાકડી—બહુ નાનકડી,
મારા લાલાની છું લાડકડી (૨) હું લાલકડી (૩)
આંખ તણે મટકે પટકું છું, લાલને, નાની શું સમજે વ્હાલાના વ્હાલને
હું તો બધુંએ સમજુ છું, જાણી ભોળો ભરથાર તું—બહુ માથે ચઢી (૩)
હું બહુ નાનકડી.

(૧૪૩) મહન ચંદ્રિકા—

મૂરખડા મનવા સાને કરે છે મારું મારું
ભટકે શું જૂંડા ભવમાં ભુલીને બાન તારું
મહેલ જરૂખા માળીયા ને હીડાળા ખાટ
થાસે અળગા અંગથીને જાવું વસમી વાટરે. મૂરખડા
આ કાયા છે અદ્યવાર આવી બનસે અવધૂત
ક્ષણ એક એવી આવશે આ દેહની ભભૂતરે. મૂરખડા.

(૧૪૪) દેવયાની—

જાશો ક્યાં દર્ધ વચન, નહીં કરવા દઉં ગમન,
ધીરે ધીરે ખસતું નથી થટતું, પ્રાણુધન પ્રાણુધન;
વરસાવી પ્રેમ ધન, તરસાવો કાં નયન,
શું હસી વસી ખસી, જાવા થાય મન થાય મન—જાશો.
મારીને સર મદન, રસ રેડી પ્રિય વદન,
ક્યાં તજી જાશો! કરો પ્યારા, શાંત તન શાંત તન—જાશો.

(૧૪૫) સરદારખા

ગાજે ગગન ધરરર ગગન ધરરર જખકે વીજળીઓ ઝરરર
વરસે વરસાદ ઝરમર વરસાદ ઝરમર વિયોગીનાં ચિત ચરરર;
બીનીબાળા હાય અરરર સ્વામી સોડે પેસે સરરર—ગાજે.
હરીયાળી ભૂમિ ભડી હરીયાળાં વળી—વન્ન હરીયાળું સંજોગમાં
અરે વિરહે ઉડે અગન્નરે—સજની મદન પીડા ક્યાં કહીયે.
બાળા રહીયેરે મનમાં મુઝાધરે, સજની—
નદીઓ ખરરર નાસતી, સાગર સ્વામી પાસ
ભોર મચુરીને મજે—ચટપટ લાગેરે આવે સમે ભોગી ભેટવારે
માતાજી મ્હેર જે કરે કુમારી કોડે કરધરે મચ્યો મદન મહાવીર
મદન મહાવીર થઇએ માતજી અમે થરરર થઇએ થરરર—ગાજે

(૧૪૬) મહાદેવતા કાદમ્બરી—

થઇ પ્રેમ વશ પાતળીયા મારા મનના માલીક મળીઆરે.....થઇ.
પ્રીતે કરો મુખવાસ સજનવા રાજ હૃદયના વાસી
પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી, મારા મનના મનોરથ ફળીઆરે....થઇ.
ભાગ્યવંત કર્યો ભગવતિ મુજને જીવન સફળ થયું મારું
કરો શ્રી હરિ શુભ તમારું, મારા મનનાં માલીક મળીઆરે.....થઇ

(૧૪૭) મીરાં ભજન—

કાનુડો ન જાણે મારી પ્રીત બાઇ અમે બાળ કુંવારાંરે—કા.
જળરે જમુનાનાં હુતો ભરવાને ગઇતીરે,
કાનુડે ઉડાડ્યાં આછાં નીર ઉડ્યા—રરરરરરે, કાનુડો
જમુનાને કડિં વાલે રાસ રચ્યો છે,
સોળસેં ગોપીના જાડ્યાં ચીર ફાટ્યાં—ચરરરરરે. કાનુડો
હુતો વરણાગી કાના તમારાંરે નામનીરે,
કાનુડે તાણીને માર્યાં તીર વાગ્યા—અરરરરરરે. કાનુડો
બાળ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના શુભ વહાલા,
કાનુડે બાળીને કીધાં બાખ ઉડી—ફરરરરરરે કાનુડો

(૧૪૮) માલતી માધવ—

સાચા ક્યાંઈ ન પાછા પડશે, જુઠા જન-જખ મારશે (૩) સાચાં
જુઠાણું જુઠાને નડશે, અંતે જુઠો હારશે— જખ
વિપરીત ચાલ જગતમાં ચાલે, પાપી અધર્મી સુખમાં મ્હાલે,
ધર્મીને પ્હેલું દુઃખ સાલે, પણ પુઠળ-એ તારશે (૩) સાચાં
સોનાને સઘળા કોઈ તાલે, કરી કશાડી ખૂચ તપાલે
દુર્જન વિણ કીંમત સજ્જનની, જગમાં કોણ વધારશે-જ.

(૧૪૯) માહિની-ચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડોરે મને કોઈ—
લાચાર હું મિચારી છું, શીદ લ્યો છો, કેડોરે
જુવાનીયા દીવાની છું, મારો છેડો છેડોરે-છેલા.

“પ્રાણ દાન છે પ્રીતમાં, પુછી કરજો પ્રીત.

પ્રાણ દાન તો રહેલ છે, કહણ પ્રીતની રીત”

આધાર તું કિરતાર મારો, પાર બેડોરે

(૧૫૦) નિજમ માણેક—

શું રસિક રસિલા રિસાઈ જાઓ, ચારી મહાઈ ચિત,
પ્રીય શરમ ધરમના મરમ તજી, ઉચરો ન વચન અનુચિત
સ્નેહ સુતરને તંત્ર બાંધી, તોડો નહિ પીયું અમુલ્ય પ્રીત
તોડી મં નથી તમેજ ટાળી, પ્રીત તણી એ રીત
કસ્તુરી કાળી પણ ગુણવાન, વૃથા એ ગુમાન-કરે નાદાન ?
તન જુદા પણ મન નથી જુદાં, કોઈ ગરમ કોઈ શીત

(૧૫૧) વિક્રમ ચરિત્ર—

કોઈ દુધ લ્યો દિલરંગી, શોખીલા શાણા ઉમંગી-હો કોઈ
કેરી પાંચે કસુંબલા, ગાંજો પીંચે અખુધ,
દાર દીવાના પીંચે દાના પીંચે દુધ-હાં કોઈ
એક અમારસ દેવનો બીજો રસ છે પ્રેમ,
ત્રીજો રસ ગોરસ બલો, પાંચે કાયા હંમ-હાં કોઈ
ગોરી ગવરી ગાયનાં ગોરાં મારા દુધ,
હું પણ ગોરી ગોરડી, ગોર દીવ છે શુદ્ધ-હાં કોઈ
હંમ કટોરો હાથમાં, માહી અમૃત સાર,
ચતુર હોય તે ચિંતવે, ગુણ સમજે ન ગમાર-હાં કોઈ

(૧૫૨) જગતસિંહ—

ઝીણા ઝરમર વરશે મેહ, બીંજે મારી ચુંદડલી
એવા નંદ કુંવર શું નેહ, બીંજે મારી ચુંદડલી
ઉચા આવાસ એ અલખેલાના, નીચે અમારી મેડીરે
સુતી હતી હું મારાજીવનમાં, સાન કરી મુને તેડીરે

હમ હમ હાર મમ મમ મોરલા આતક થયા નમેરીરે
વીજળીના વેગના ભયને ત્યાગી આવી હબી આ સેરી-બી.

(૧૫૩) મીરાંબાઈ—

મુખડાની મયા લાગીરે, મોહન તારા;
મુખડુ મેં જોયું તારં, સરવે જગડું થયું ખાંર.
મન મારં રહ્યું ન્યારે-પ્રીતમ પ્યારા.
સંસારીનું મુખ કાચું, પરણી ને રંડાવું પાછું;
તેને ઘેર શીદ જાચુરે-પ્રીતમ પ્યારા
પરણું તો પ્રીતમ પ્યારો, નમખંડ સૌભાગ્ય મારો
રંડાપાનો ભે ટાળ્યોરે-પ્રીતમ પ્યારા.
પરણીને ક્યાં ગયા નાસી, દરણુ દ્યોને અવીનાશી;
પ્યાસી છું હું નિજ દાસીરે-પ્રીતમ પ્યારા.
મીરાંબાઈ, બલીદારી, આશા મને એક તારી;
શરણે લ્યોને ગીરધારીરે-પ્રીતમ પ્યારા.

(૧૫૪) મીરાંબાઈ—

મીરાંને પૂરવ જનમની છે પિતરે મીરાંને હૈડે લખાણાં,
હરિનાં હેતરે નામ નહીંરે છોડે હોજી.
રાણાજીએ આપીયો ભુતડાં ભેજો વાસ,
ભુત પ્રેત ભાગી ગયાં રે, મીરાંનો ઈંદર ભુવનસ્થો અવાસરે-નામ
વિખના પ્યાલા મોકલ્યા દેજો મીરાંને હાથ,
અમૃત કરી આરોગીયારે મીરાંને રાખણુ હારો રંગનાથરે-નામ
રાણે દસિયલ મોકલ્યો દેજો મીરાંને જઈ,
પૂજી મીરાંએ પ્રેમથીરે, મુરતી શાળીગરામની એ થઈરે-નામ.
રાણે રજા આપી પછી, કાઠી ગણીને કાસ,
મીરાં ચાલ્યાં મહાન્નતારે, બાઈને, ભાવ્યો છે વૃજનો સુવાસરે-ના.
પાછળથી પરતાઈને રાણો, કહે કોઈ જાઓ;
વેગે કહેજો વીનવીરે મીરાંબાઈ, એકવાર ચિતોડગઢમાં આવોરે-ના.

(૧૫૫) સતી તોરલ

ભગત ભય હારી વૈકુંઠના વીહારી વહાલા,
નામપર વારી શ્રી ગીરધારીલાલા—ભગત
વીશ્વનાથકના જીવ નટોને સ્વેચ્છાથી સવ નચાવે
સુત્રધાર એવા પ્રભુ પોતે નૌતમ ખેલ રચાવે વહાલા—ભગત
સીદ્ધ મુનીશ્વર ધ્યાન ધરે વળી
શેષ શારદ ગુણ ગાયે, એવા પ્રભુને નિશદીન ભજતાં
જન્મ મરણ ટળી જાએ, વહાલા—ભગત.

ફેનોઝાઈ ગાયન સંપ્રદમાનો નમુનો.

સુકન્યા સાવિત્ર.

યમ સાવીત્રી સંવાદ.

શા માટે શ્રમ કરે, સતી તુજ પતિ ભક્તિ સાચી (૨) હવે પુત્રી વળતું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કેરા સાથમાં, મેંડગ ભરીયાં સાત,
મિત્ર ભાવે સુણુજે હવે, આ દિન વનીતાની વાત,
ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય, ધર્મ મહસ્થાશ્રમ ગણીયો,
કૃપાનાથ મમ, પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ! રાચી (૨) વળું મહારાજ ક્યમ પાછી (૨)
યમ—સુણી વિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાસ્ત્રી.
સત્યવાનના જીવત વિના, કાંઈ ઇચ્છીત, વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા અંધ સાસુ શ્વસુર દેખાતાં થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી, થાય કોથી

મિથ્યા નવ ભાવી. શા.

સાવિત્રી—પતિ સમાપ શ્રમ નહી જરીએ, જ્યાં જાએ મમ નાથ,
તપવ્રત આપ કૃપા વડે ત્યાં આવું તમ સાથ; સંગત સજ્જન તણી નથી સોંધી.

મૈત્રી શાંત પુરૂષની મોંઘી; કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું

યમ—અર્થયુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત, વર યાચી.—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર બે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુંડળ
આવે, શા માટે.

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રોનું સનમાન,

સાધુ, તો દુશ્મન તણું, પણ સાધે કલ્યાણુ.

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ, દયા તણી વર્ષાવે વૃષ્ટિ.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—શિતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃષાતૃષાતુરની હરનારાં,

સત્યવાનના જીવીત વિના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ કરનારા મારે સો
ભાઈ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ, સાસરીયાનું માન વધાર્યું- પીયર તણું પણ કાજ

સુધાર્યું—શા.

સાવિત્રી—પર દુઃખે દુઃખીયાબને, દુઃખદ હૃદય વિભામ—

ભરપો ભારે સંતનો, ઠરવાનું શુભ કામ.

સ્વજન માંહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુછતું સૌ આવે,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ થું રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં
સત્યવાનનાં જીવત વીના, કાંઈ ધચ્છીત, વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઔરસ સો પુત્ર થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ? ઘટે ના થાતું અતિ વર લોભી, તજી પુંડ હવે જ અહીં
થોભી—શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વ્હાલો સાધુને, જે ચુંકે નવ લગાર

સાંપ્રત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણા આધાર;

સજ્જન કરે ન આશા આપી, જોલ્યું અજોલ્યું ન કરે કદાપિ.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ થું રહિ વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—અમુલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાઘે તુજમાં ભકિત મારી.

ભગવતી છેલ્લું ઉત્તમ, અનુપમ, ધચ્છીત વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન.

જીવત દાન દહ જીવનને, સત્ય, કરો ભગવાન.....

સમાપ્ત.

ગાયનનાં શોખીનો માટે સોનેરી તક.

ફોનોગ્રાફ રેકાર્ડમાં ગવાતાં ઉમદા ગાયનોનો મોટા

જથ્થો બીજી દરેક બુકોમાં સડિથી મોટામાં

મોટી અને ઉત્તમ બુક

 ધી ફોનોગ્રાફ ગાવન સંગ્રહ

ભાગ ૧-૨ સાથે

જેમાં ૪૦૦ ચુંટી કાઢેલાં ગાયનોનો સંગ્રહ છે.

કીમત માત્ર આઠ આના. પોસ્ટેજ જુદું.

મળવાનું ઠેકાણું.

શાં ચુનીલાલ મગનલાલ બુકશેલર.

૪૦ લીમડા ચેન્નૈ-સુરત.

—ચમત્કાર ત્યાજ નમત્કાર—

જોતિષ્ય તત્ત્વસાર

અને

ભવિષ્ય કૃળ દર્પણ.

જન્મોત્તરી, પ્રશ્નોત્તરી, વર્ષ કૃળ
વીગેરે બનાવનાર તથા તપાસીને
આખી જીન્દગીનું ભવિષ્ય કૃળ
જણાવી હરકોઈ પ્રશ્નના ખુલાસા
સાથે મનનું ધારેલું પ્રશ્ન ખાતરીને
માટે રૂબરૂમાં વગર ફીથી કહેનાર.

મળો યા લખો નિચેને શીરનામે

જોષી રેવાશંકર ભવાનીશંકર.

જ્યોતિષ કાર્યાલય.

હેડાલુ:-જાપરીયાશેરી-સુરત.

સુરતનાં ભાખાનાં રસાંક વાચક વગ

પુરા ખખર.

એક પ્રસિદ્ધ લેખકનું એક રસીયું સુપ્રસિદ્ધ

નોવેલ,

જ્ઞાન-ગમ્મત-ઉપદેશ-આનંદ અને અનુભવની-દહાણ

૧૬ સુંદર ચીત્રો સાથે.

સુરતીલાલ

સચ્ચીવ નવિન નોવેલ.

આ સુરતીલાલ નોવેલમાં શું! શું! છે.

સુરતનાં દેરી લાલાની આટપટી વીત્રા છે.

સ્નેહીની સખ્યાના, સલ્તની કસોટી, અને પ્રેમની પીડા છે!

સત્તા અને શંખખૂનિ જાળાપવાની આસી છે.

સત્યનો જલ્લ અને પાપના કાચ કરતાર ફરતના કાચવાંતા
તેમાં એક આંખેલુપ પ્રવણ પુરાવા છે!

સફાચી સલ્તાનાશ કેવી રીતે નીકળે છે તેનું નારિકળને પ્રાણ છે.

દારંગી દુનિયાનાં ઢંગ રંગનો આંખેલુપ ચિતાર છે!

શાહુચાર અથવા સફેદ ફગની ગુથેલી અઝળક બગાની
ગદગિરિ છે!

એ શિવાય રસ વહે અને ટીપાં ઝરે એવાં શ્રંગાર કરૂણા
તેમજ હાલપરસના અનેક પ્રયોગોને બાદેશ લખનારે પોતાની
લેખની રૂપો નવરંગી પીછી, વહે એવાં તો સરસ ચિત્રરેશો છે કે
હાથમાં લીધાં પછી ચોપડી, પુરા કર્યા વિના એન પહે તેમ નથી ફેંકમાં

આ પુસ્તક હાસ્યપ્રચાર અને કરૂણારસના એક ઉત્તમ ભંડારરૂપ છે.
આટલું છતાં લેખી વીકળા પાકડું સ્ત્રીનરી પુરું ઉત્તમ (૧૬)

ચિત્રો [૩૨૫] પૃષ્ઠનું દમદાર પુસ્તક છતાં દીર્ઘિત રૂ. ૧-૦-૦.

બગવાનું ઠેકાણું.

શા. સુનીલાલ મગનલાલ બુક્સેલર

લીમડાચોક-સુરત.

